

DIRVA

THE FIELD
Nr. 12
Kovo-March 22, 1956
Cleveland, Ohio

Vėl nauju botagu pradeda mušti lietuvį

Sodybiniai sklypeliai, svarbiausias "sukolektyvintų" Lietuvos žemdirbių pragyvenimo šaltinis, rengiamasi paversti botagu, verčiančiu žmones daugiau dirbti kolūkių laukuose.

Pagal kovo 9 d. paskelbtą Maskvos dekretą, taikomą ir Lietuvai, nuo šiol kolūkių narių susirinkimai turės patys nustatyti pasikroms šeimoms naudotis duodamų sklypų dydį. Ligi šiol tas dydis buvo nustatytas remiantis standartinių kolūkių statutu (Lietuvoje — 0.6 ha). Nuo šiol sklypų dydis turės būti kaitaliojamas pagal tai, ar visi darbingi šeimos nariai dirba kolūkyje ir ar jie atlieka nustatytą darbadienių minimumą. Sklypų didinti aukščiau dabartinės normos nebus galima, o bendras visų sklypų plotas turės būti mažesnis, mas, nuo jų atliekamą žemę skiriamą ir bendruosius kolūkių laukus.

Privačiai laikomų gyvulių šaičius irgi turės mažėti. Vietoj prieš porą metų pabrėžto raginimo, kad kiekviena šeima savo sodybiniam sklype stengtųsi išlaikyti bent po vieną ar net po dvi karves, dabar nurodoma, kad privatūs sklypeliai turi likti palapsniui mažėjančios pagalbinės reikšmės daržais, naudojama tik išsiauginti šviežių daržovių, uogų bei vaisių šeimos reikalam. Bendrųjų kolūkinį karvių skaičius Lietuvoje vis dar mažės kaip privačiai laikomųjų, nors ir retai kuri šeima turi daugiau kaip po vieną karvę. Bet naujuoju parėdymu sklypų ir ganyklų naudojimas raginamas taip sutvarkyti, kad privatinėje nuosavybėje karvę išlaikyti bus jau sunku. Ar tai padidins karvių skaičių kolūkių tvartuose, dabar galima tik spėlioti.

Dekretas pabrėžia suteikias kolūkių narių susirinkimams daugiau savarankumo, pavesdamas jiems patiems savo įstatų pakeisti, atsižvelgiant vietos są-

lygų. Tačiau pakeitimai (nukrypimai nuo standartinį nuostatų) turi būti daromi tik dekretu nurodytąja prasme, be to, jie įgys galios tik įregistruoti atitinkamų rajonų komitetuose. Dar pabrėžiama, kad padidintasis savarankumas turi ne sumažinti, o padidinti partijos atsakomybę (tai yra, jos kišimasi) kolūkių tvarkyme. Atvirai nurodoma, jog tas savarankiskumas suteikiamas tik po to, kai partija visoj Sovietų Sąjungoj yra išsiuntusi į kolūkius iš miestų apie 30,000 tam tikslui treniruotų savo narių bei patikėtinių. (Lietuvoje tokių patikėtinių į kolūkius yra įsodinta vien 1954-55 metais 1875, o iš viso apie pustrčio tūkstančio).

Dekretas dar nurodo, kaip kolūkių susirinkimai turi pertvarkyti atlyginimo išmokėjimą ir kuo vadovaujantis nustatyti privaloną darbadienių minimumą. (LNA)

PASITARIMAI ROMOJE

Kovo mėn. 10 d. Lietuvos Diplomatinijos šefą min. S. Lozoraitį ir Lietuvos Pasiuntinį prie Šv. Sosto min. S. Girdvainį aplankė VLIKO Prezidiumo Pirmininkas J. Matulionis ir VLIKO Vykdamosios Tarybos Pirmininkė A. Devenienė. Lietuvos Pasiuntinys bei prie Šv. Sosto tarpininkaujant, VLIKO Pirmininkas dalyvavo iškilmingose Popiežiaus Pijaus XII jubiliejaus mišiose, kurios įvyko Šv. Petro bazilikoje.

LNT Valdybai š. m. vasario mėn. 15 d. raštu oficialiai pristatė Lietuvos Diplomatinijos šefui, kovo mėn. 9 d. atvyko Romon LNT atstovai K. Drunga ir prof. S. Žymantas pasitarti su min. Lozoraičiu Lietuvos laisvės bylos reikalais. Jie taip pat vizitavo min. S. Girdvainį, o kovo

ANGLIJA RŪPINASI CHRUSČIOVO IR BULGANINO PRIĖMIMU

Min. Edenas ne kartą yra kalbėjęs su Stalinu, kad pakeitus politiką Sov. Sąjungoje, bolševikiškas totalizmas su britiškąja demokratija galėtų puikiai sugyventi ir bendradarbiauti. Stalinas klausėsi, bet dirbo savo.

Po Stalino mirties W. Churchillis dar būdamas pirmininku, labai norėjo naujuosius Maskvos bodus pasikviesti pas save ir duoti jiems patarimų, manydamas, kad jie užtai bus jam labai dėdingi. Nepasisekė todėl, kad "užsispyrėlis" prez. Eisenhoweris nors ir gerbė Churchillį, bet nenorėjo priimti jo patarimų. Per didelės pastangos galų gale perėmė metų liepos mėnesyje jo įpėdiniui min. Edenui pasisekė suvesti prez. Eisenhowerį su komunistiniais bosais garsojo "Ženevos šypsenų konferencijoje". Tada jau nieko nelaukdamas min. Edenas šiuos "mielus bičiulius" — neišskiriamus draugus — užkvietė Londonan.

Po sovietinių "neišskiriamų draugų" lankymosi Azijos valstybėse ir jų nukreiptų kalbų prieš Angliją, anglų visuomenė pasipiktino ir reikiša protestus prieš jų lankymąsi Anglijoje.

Neatsižvelgiant į viešąją opinią, Anglijos vysiausybė jau sudarė specialų komitetą, kuris išdirbs programą ir rūpintis bolševikiškos bosų priėmimu. Šio komiteto pirmininku yra užsienio reikalų ministerijos sekretorius lordas Reading.

11 d. dalyvavo Šventojo Tėvo 80 metų amžiaus ir 17 metų vainikavimo sukakties mišiose Šv. Petro bazilikoje.

Į Romą, tarnybos reikalais, yra taip pat atvykęs Pasiuntinys Patarėjas Dr. A. Gerutis.

NAUJA LN FONDO VALDYBA

Pastarojuoju laiku, po LN Talkos vadovybos sudarymo, persitvarkė ir Talkos Fondo valdyba. Ją dabar sudaro:

Antanas Senikas — pirmininkas, 24 North Rd., Great Neck, L. I., N. Y.

Emilija Čekienė — vicepirmininkė.

Aleksandras Daunys — sekretorius.

Aloyzas Petrikas — narys.

Kazys Siliūnas — išdininkas. 134-34 Franklin Ave., Flushing, N. Y.

Visus iš užsienio atvykusius įgaliotus asmenis visuomet priminėja pati karalienė. Bolševikiškai monarchijos nepripažįsta. Chrusčiovas ir Bulganinas formaliai nėra valstybės galvos. Valstybės galvos funkcijas ten atlieka Vorosilovas. Britų vyriausybė žino, kad ir Vorosilovas yra tiktai marjonetė, o faktinai valstybės galva yra Chrusčiovas, todėl ir sunku yra atsakyti vizitą pas karalienę.

Sovietų bosai nori, dėl prestižo, kad juos priimtų karalienė.

Po daugelio pasitarimų, pagaliau surasta "geniali" išeitis. Karalienė priims bolševikus privačioje audiencijoje ne Buckingham palociuose Londone, bet savo privačioje pilyje Vindsore.

Ir tas projektas daugumos britų visuomenės opinijos yra kritikuojamas. Jos nuomone karalienė negali ir neprivalo priimti bolševikų. Užtenka, kad ji priima komunistinių valstybių ambasadorius ir pasiuntinius įteikiant kredencialus.

Lordas Reading turi atlikti didelį uždavinį, kaip užpildyti visą Chrusčiovo su Bulganinu buvimo laiką, kad per daug nekarvėtų jo galvos. Popierėje tas gali pasisekti lengvai, bet ar Chrusčiovas su ja sutiks paaiškės tik vėliau. Tada jis pamatys, kaip britų vyriausybė reaguos į "didžią gebiamą ir malonių prieteliu" pageidavimus.

Neatsižvelgdama į britų visuomenės viešąją opinią, britų vyriausybė palaiko min. Edeno pakvietimą ir š. m. balandžio mėn. 14 d. laukia Chrusčiovo su Bulganinu Londone.

Juozas Šarūnas

VOKIETININKAI PRIEŠ LIETUVIUS

Klaipėdiškių vokiečių organizacija "Memeler Dampfboot" (Oldenburg, 1956 m. kovo 5 d.) įdėjo neva laiškais iš Klaipėdos paremtą straipsnį, kuriuo, matyt, siekiama atsverti daugelio buvusių vokiečių belaisvių gražius atsiliepimus apie lietuvius. Esą, reikia skirti "taurus žemaičius, kurie pasiliko savo varginose sodybose ir net rytprūsinius pabėgėlius aprūpindavo, nuo lietuvių, kurie sugužėjo į Klaipėdos kraštą drauge su rusais, ieškodami

Kipro sala, po arkivyskupo Makarios išstėmimo, pasidarė ištisine karine stovykla. Anglai gyventojus spaudžia įvairiais suvaržymais, bet šiviai į anglus nenutilsta. Graikai tiki, kad jie kova laimės ir Kipro sala priklausys Graikijai.

mi greito pasipelnymo ir patogaus gyvenimo".

Straipsnyje minima visa eilė vokiečių (pavardės: "Purwins aus Daupern; Sudmant, Susslies aus Gaberischken; Karallus, Jurgan aus Schlapschil"...), kurie buvę lietuviai įskęsti ir išvežti į Sibirą, o jų sodybos lietuvių sunaikintos... Rusais, esą, laiškuose niekas nesiskundžia, tik lietuviai neduoda gyventi...

Sitas pats laikraštis prieš porą metų skelbė: "amerikiečio žurnalisto" įspūdius iš Klaipėdos krašto, kurie, kaip paaiškėjo, buvo parašyti vieno Los Angeles, Cal., slampinėjusio aferisto. (LNA)

Vakarų Vokietija garantuoja azilio teises pabėgėliams

Kanclerio Adenauerio vyriausybės pabėgėlių reikalams ministeris prof. Oberlaender sukvietė Bonnoje visų iš už geležinės uždangos pabėgėlių laikraščių redaktorių ir padarė platų pranešimą dėl azilio teisių politiniams pabėgėliams Vokietijos Federalinėje Respublikoje.

Vokietijos Federalinė Respublika garantuoja azilio teises visiems emigrantams be jokių suvaržymų ir užtikrina jų saugumą. Remiantis diplomatinuose santykiuose ligomis teisėmis, Sovietų Sąjungos repatriacinė komisija gali būti įsileista į Vokietijos Federalinę Respubliką tik tuo atveju, jei Sov. Sąjunga sutiktų įsileisti tokią pat vokiečių komisiją paieškoti savo piliečių bolševikų koncentracijos stovyklose.

Prof. Oberlaender pasakė, kad Sov. Sąjunga niekuomet nepriims tokių sąlygų, nes bijosi, bet kokios užsienio "kontrolės", todėl šis klausimas ir niekuomet nebus aktualus. Jeigu tas ir įvyktų, vokiečių vyriausybė sovietų komisijoms nesuteiktų jokios pagalbos; nesuteiktų jiems nei pavardžių nei adresų emigrantų ir neleistų pabėgėlių tarpe varyti propagandą. Jeigu sovietų valdininkai ar kitokie agentai grąšintų emigrantus, šantazuotų, arba lankytųsi jų namuose, visi emigrantai privalo tuojau apie tai pranešti vietinės valdžios organams ir apie tokius įvykius painformuoti ministerį prof. Oberlaenderį, arba jo įgaliojtinį Muenchene.

Toks Vokietijos Federalinės Respublikos ministerio emigrantų gyvybinių reikalų supratimas yra sveikintinas.

KĄ POPIEŽIUS PASAKĖ DIPLOMATAMS

Kovo mėn. 4 d. Popiežius Pijus XII savo 80 metų amžiaus sukakties proga iškilmingoje audiencijoje priėmė visą diplomatinį korpusą, akredituotą prie Šventojo Sosto.

Audiencijoje dalyvavo taip pat Lietuvos Atstovas Ministeris Stasys Girdvainis su Pasiuntinys Sekretorium S. Lozoraičiu jr.

Susirinkusiųjų diplomatų vardu šventąjį Tėvą pasveikino Prancūzijos Ambasadorius, kuriam atsakė Popiežius trumpa kalba.

Šventasis Tėvas padėkojo diplomatiniam korpusui už sveikinimus, kurie buvo padaryti daugiau kaip 40 tautų vardu, ir priminė visas pastangas, kurias Jisai visuomet darė, kad būtų išlaikyta pasaulio taika. Jeigu valstybės užmirštų savo egoistinius interesus ir draugiškai arbitražo keliu spręstų tarpusavio ginčus jos išvengtų daug nepataisomų blogybių.

Popiežius tačiau įspėjo, kad tautos žiūrėtų į materialistinių jėgų siūlomą taiką su dideliu atsargumu. Nes toms jėgoms taika tėra laikina paliauba, kurios metu jos laukia kapitalistinių valstybių žlugimo. Tokie šūkiai kaip "tautinė vienybė" arba "socialinė pažanga" neturi apgauti laisvųjų valstybių, kurių pareiga yra ginti tam tikrą dvasinę santvarką. Su tokiu pat atsargumu reikia irgi žiūrėti į siūlomus ekonominius santykius ir techniškių žinių pasikeitimus. Baigdamas

Popiežius taip pat įspėjo, kad tautos žiūrėtų į materialistinių jėgų siūlomą taiką su dideliu atsargumu. Nes toms jėgoms taika tėra laikina paliauba, kurios metu jos laukia kapitalistinių valstybių žlugimo. Tokie šūkiai kaip "tautinė vienybė" arba "socialinė pažanga" neturi apgauti laisvųjų valstybių, kurių pareiga yra ginti tam tikrą dvasinę santvarką. Su tokiu pat atsargumu reikia irgi žiūrėti į siūlomus ekonominius santykius ir techniškių žinių pasikeitimus. Baigdamas

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

Varymas iš vienkimių

Lietuvos vienkimių sukilnėjimui į kaimus-miestelius viešai pripažinta ir politinė reikšmė. LKP IX suvažiavimo rezoliucijoje tai pareikšta šiais žodžiais: (Suvažiavimas) "būdamas tos nuomonės, kad kolūkiečių persikėlimo iš vienkimių į gyvenvietes uždavinys turi didelę ūkinę-politinę reikšmę".

Tačiau perkėlimo reikalas nekeliamas griežtai. Kalbama tik apie suteikimą "visokeriopos pagalbos" tiems, kurie pasiryš persikelti. Perkeldinti arba pasistatydinti naujus trobesius žmonės turi savo lėšomis. Pagalba suprantama — paskola, arba ir paprasti leidimai nusipirkti statybinių medžiagų, arba pasisamdyti dailę, mūrinką bei transporto priemonių. Entuziastų persikelti atsiranda labai mažai.

Suvarymą į kaimus stabdo ir tvarkos nepastovumas. Ligi šiol daug kur tebėra neaišku, kur turės būti kolūkių centrai, nes vyko kolūkių sujunginėjimas. Kolūkių didinimas buvo laikomas pažanga. Bet partijos nutarime jau sakoma, jog reikia "imtis priemonių, kad būtų atitaisytos klaidos, padarytos stambinant kolūkius, ir... sumažinti atskirus kolūkius, kuriuose vadovavimas visuomeniniam ūkiui šiuo metu apsunkintas".

Ir valstybinių ūkių (sovchozų) darbininkų bei tarnautojų daugelis tebegyvena vienkimių sodybose. Raginama ir jiems "teikti pagalbą", jeigu kas iš jų panorės keltis iš vienkimių į tų dvarykumetynus.

Ir medžiotojai įpareigojami

Medžioklė Lietuvoje nebe sportas, o žvėrių kailių pramonė. Medžiotojai privalo parūpinti valstybiniam paruošų punktams pagal planą nustatytą kailių kiekį.

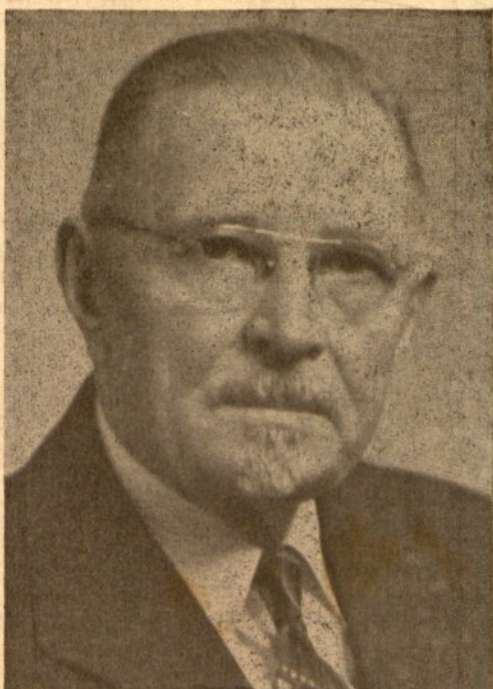
Kovo pradžioje Vilniuje įvyko medžiotojų draugijos konferencija, kurios metu pranešta, kad Lietuvoje veikia 21 tarprajoninė medžiotojų draugija (maždaug apie kiekvieną buvusį apskrities centrą), ir kad tose draugijose yra 13,500 narių. Per 1955-56 metų medžioklės sezoną tie medžiotojai jau pristatė paruošų punktams kailių už 600,000 rublių (planinis reikalavimas buvęs 500,000 rublių).

Medžiotojų konferencijos prezidiuman buvo pakviestas ir Kipras Petrauskas.

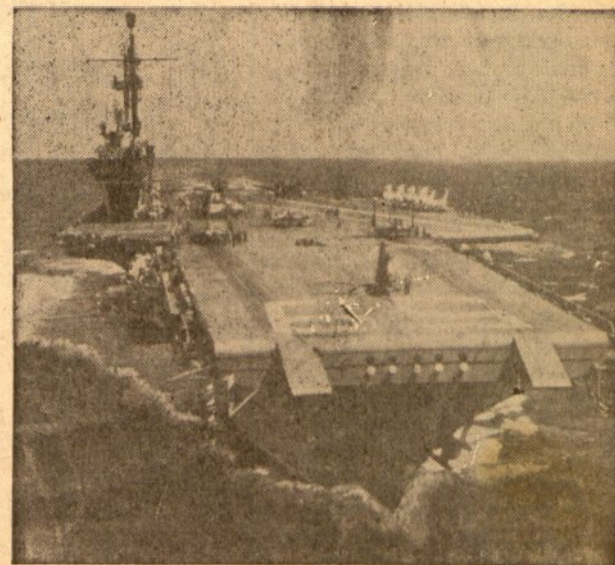
savo kalbą Pijus XII visiems susirinkusiems ir jų atstovaujamos tautos suteikė specialų apaštališkąjį palaiminimą.

Po pasakytųjų kalbų diplomatinį misijų šefai, kiekvienas atskirai, sveikino Popiežių jo sukakties proga. Ministeris Girdvainis perdavė karštus linkėjimus visos lietuvių Tautos vardu.

Audiencijos metu visi atstovai, jų tarpe ir Lietuvos, įteikė dovaną — gražiai įrištas ir Popiežiaus herbu papuoštas knygas, parašytas kiekvieno atstovinių pasikeitimus. Baigdamas

Dr. Motiejus Coiney-Augstikainis, kovo mėn. 25 d. švenčias 70 m. amžiaus sukaktį. Skaitytų 2 psl. — Šią savaitę — skyrių.

Didžiausias pasauly JAV karo laivas James E. Forrestal, 70,000 tonų ir 1,036 pėdų ilgio. Lėktuvams pakilti ir nusileisti denio plotas užima 4 akurus.

VISAM PASAULY

• Atlanto pakraščio JAV valstybės vėl nusiaubė audra ir didelės sniego bangos. Vietomis sniego prisnigo iki 23 colių. Iki laikraščio išėjimo buvo priskaityta virš 135 mirtys ir daugel sužeistų. Daugiausia sniego vėtra palietė Md., Del., N. J., N. Y., Conn. ir Mass. Sniego banga palietė dalį Pa. ir Ohio.

• Pietų Korėjos prezidentas S. Rhee reikalauja, kad amerikiečiai jų 600,000 kariuomenei duotų atominį ginklą. Esą šiaurės korėjiečiai rusai jau apginklavę atominiais ginklais.

• Prancūzija skubos keliu iš Europos į Alžyrą perkelia dvi kariniamis veiksmams paruoštas kariuomenės divizijas. Vienok, alžyriečių pasipriešinimas kol kas nemažėja, nors užmuštų skaičius ir smarkiai auga.

• Edo sekretorius G. M. Humphrey pareiškė, kad pajamų mokesčių (taksų) sumažinimo visiškai nereikia laukti prieš šių metų rinkimus. Manoma, kad demokratams, norėdami balsuotojus palenkti savo pusėn, mokesčių sumažinimo reikalą vėl pajudinsia.

• Iš Pakistano pranešama, kad Rusija, vykdydama šaltąjį karą, pradėjo spaudimą prieš Pakistaną.

• Arabų legionas iš Jordanijos smarkiai apšaudė Izraelio pasienį. Tai pirmas didesnis incidentas nuo 1954 m. paliaubų.

• Valstybės sekretoriui J. F. Dulles lankantis Formozoje, gen. Čiang Kai-šekas vėl reikalauja jam duoti laisvas rankas pradėti laisvinti Kinijos žemyną.

• Dabartiniai Maskvos valdovai tvirtina, kad "tėvas ir mokytojas" Stalinas sirgęs samokslų baimės liga ir užtai į nieką neatsižvelgdamas skerdė savo konkurentus. Bet Rusijoje Stalinas turi ir gerbėjų, kuriuos taip pat reikės šaudyti, kad juos nuramintų.

• Kipro saloje prasidėjo didesni susirėmimai graikų su turkais, vietiniais gyventojais. Graikai skelbia, kad anglai tyčia turkus kursto reikšti nepasitenkinimą prieš graikus.

DIRVA THE FIELD

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Co. VILTIŠ, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išėina Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruotas kaip antrios klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$5.50. Atsk. Nr. kainu 10 centų.

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Verbų sekmadienį — kovo m. 25 d. Dr. Motiejui Colney-Augškalniui, mūsų tėvynainiui, daugelio lietuviškų organizacijų nariui ir vadovui, buvusiam Tautinės Sąjungos pirmininkui, vienam iš Vilties Draugijos steigėjų ir nuosirdžiam Dirvos bendradarbiui, labai kilniam žmogui, vargo ir visokių nedekeklų stropiam mažintojui, sueina lygiai 70 metų amžiaus garbinga sukaktis.

Žinau, Daktaras Motiejus, pamatęs šį mano rašinį, pasakys: — O kam to reikėjo? Kam gi apie mano metus kalbėti per laikraščius, lyg aš jau traukčiau iš pirmųjų eilių ir nebeorėčiau dirbti? Rašau tai todėl, kad vieną kartą, man užsiminus, jis panašiai atsakė. Atsakė tada, kada jis buvo sulaukęs 65 m. amžiaus. Bet dabar, 70 metų švenčiant, jau, Daktare Motiejau, mūsų valia. Ir to mums neužginsi, nes mums taip pat miela, su savaisiais pasidalinti džiaugsmu, kad vienas iš mūsų vyresniųjų, po ilgo kelionės po įvairiausiais džiaugsmais ir skausmais išmągintą dieną, po sunkius ir nevadėdėdus lietuviškus darbus, nesiskundžia sunkia našta, bet tebėra aukštai iškėlęs galvą, tebestovė pirmųjų lietuviškų darbininkų eilėse.

Daktaras Motiejus yra gimęs 1886 metais Rutkiškių kaime, Prienų valsč., Marijampolės apskrityje. Į JAV atvyko eidamas šešioliktuosius metus. Čia, kaip ir visi emigrantai, turėjo išeiti kietą gyvenimo mokyklą, patirti svetimšalio kartumus, bet ir išnaudoti JAV galimybes, prisiimti ir pirmąsias eiles. Manau, apie tas dienas artimiausiu laiku mums papasakos pats Daktaras. Iš jų ir mes patys galėsime geriau suprasti savus kelius ir keklus.

Be nuolatinių pastangų neprapulti pilkojo lietuvių imigrantų bangoj, Daktaras Motiejus pastoviai siekė mokslo. Emėsi studijuoti mediciną, kol 1922 metais studijas baigė ir gavo N. D. (doctor of natureopathy). Nuo to laiko pastoviai ir verčiasi medicinos praktika.

Mums mieliausia, kad Daktaras Motiejus, nuo pat atvykimo į šį kraštą, aktyviai įsikišė į lietuviško darbo barą. Ir dabar, kada mes prisimenam jo sukaktį, mes daugiausia prisimenam jo lietuviškuosius darbus, kuriuos jis dirbo eilinėse Waterburio lietuvių organizacijose, kuriuos jis dirbo ir kaip vyriausias vadovas, vadovaudamas plačioms, visoj Amerikos lietuvių išeivijoj skyrius turinčioms tautinėms organizacijoms. Ir tame darbe išryškėjo daugelis Daktaro Motiejaus kilnių savybių — visiems padėti, visus raginti plačiau užsimoti, visus už atliktus darbus kilnia ranka ir meile kupina širdimi sveikinti, visiems pripažinti gal net ir daugiau nuopelnų, negu jų ir padaryta. Žodžiu, išryškėjo žmogus, kuris į žmogų žiūri su didele meile, noru, kad visi mes augtume aukščiau, visi stiebtumės į saulę. O tokių žmonių niekad nebūna per daug, todėl apie juos kalbėti ir juos dažniau pri-

siminti ne tik reikia, bet ir būtina, kad ir mes patys geresni pasidarytume.

Ypatingai kilni Daktaro Motiejaus asmenybė išryškėjo paskutiniojo karo metu, kada jis išėjo į naują didelio darbo barą — padėti vargani atsidurusiems lietuviams. Jis į tą darbą išėjo ne vieno neklausdamas kokiai partijai priklausai ir kaip parasytais poteriais garbini Aukštybių Dievą. Jam buvo svarbu kiekvienam lietuviui, pagalbos reikalingam, tą pagalbos ranką duosniai ištiesti. Daug šimtų lietuvių, jo šelpų ir į šį kraštą iškviestų, šiuos mano žodžius su dideliu kaupu patvirtins. O šių eilučių autoriui, kuris Daktarui Motiejui taip pat turi neatyginamos visokeriopos skolos, bus nepaprastai miela, kad Verbų Sekmadienyje į jo namų duris (148 Grand St., Waterbury, Conn.) daug kartų pasibels šilti ir mielu žodžiu jį pasveikinti norintieji.

Už didelius ir gerus Daktaro Motiejaus darbus atsilyginkime jautriu prisiminimu. Prisiminimu ir jo nepaprastai darbščios ir širdingos gyvenimo palydovės Antaninos Kolnienės-Struogutės, dažnai užmiršusios save, bet niekad nemokančios užmiršti kitų.

KAS ir KUR

• Popiežiaus Pijaus XII sukakties proga jį pasveikino ministras Stasys Lazoraitis savo ir visos Lietuvos Diplomatinės Tarnybos vardu.

• Komunistinė spauda praneša, kad Lietuvoje profesorai Antanas Purėnas ir Konradas Aleksa, atšventė 75 m. sukaktis. Ta proga jiems įteikti garbės raštai.

Atsimerant pirmąją bolševikų okupaciją, prof. A. Purėnas bolševikų buvo "laikinas", gi prof. K. Aleksa buvo iš žemės ūkio Akademijos pašalintas. Dabar vėl esąs priimtas į Veterinarijos Akademiją.

• Šiemetinė dainų šventė įvyks Chicagoje, liepos mėn. 1 d. Coliseum patalpose (1513 So. Wabash). Dainų šventėje dalyvauti įsiregistruavo 40 chorų su 1500 dainininkų. Pusė tų dainininkų gyvena pačioje Chicagoje, bet kita pusė turės atvykti iš kitur.

• Jonas Lietuvininkas iš Baltimorės, aktyvus tautininkas ir Dirvos bičiulis, šiais metais užsakė Dirvą jau 3 studentams. Taip pat geras veikėjas ir Dirvos bičiulis p. Galinaitis, iš Baltimorės, Dirvą užsakė vienam studentui. Ačiū už gražią talką.

• Kovo 2 d. Reutlingene įvyko Vliko Tautos Fondo Valdybos posėdis. Dalyvavo prel. M. Krupavičius, V. Gailius, J. Jaks-Tyris, kun. Kenstavičius ir kandidatas P. Narutis (pastarasis Lietuvių Fronto narys). Posėdyje J. Jaks-Tyris užgincijo prel. M. Krupavičiaus išrinkimo Vliko TF valdytoju teisėtumą ir sutiko laikyti jį tik nominaliai Vliko TF valdytoju, bet be teisės disponuoti lėšomis. Mat, V. Gailius, kaip ir buvo kalbama, nuo pirmininkavimo Vliko Tautos Fonde nebuvo atsisakęs. Gi M. Krupavičius New York'e išrinktas, matomai, nesutvarkius visų formalumų, t. y. neatstaičius V. Gailiaus. Posėdyje M. Krupavičius tvirtai laikėsi savo tezės, esą, jis yra TF valdytojas. Posėdis pasibaigė be rezultatų ir klausimas bus perduotas Vliko naujai sesijai spręsti. Kuomet ji susirinks, dar nežinoma. Nežinia taip pat,

kiek ilgai tvers J. Jaks-Tyrio protestas.

• Balandžio mėnesyje Briuselyje, Belgijoje, įvyks Liberalinio Sąjūdžio už vieningą Europą kongresas. Lietuviams tame kongrese atstovauti pavesta prof. S. Žymantui. Pasaulinio Liberalų Sąjūdžio lietuviškoji grupė, susitarusi su LNT Valdyba, pavedė prof. S. Žymantui rūpintis, kad tame kongrese išryškėtų mintis, jog be laisvės visai Europai nebus niekad apjungtos Europos.

• Frankfurter Allgemeine Zeitung Vokietijoje, vasario 13 d. paskelbė 20 eilučių žinutę apie pasikalbėjimą su spaudos atstovais, kurį Pavergtųjų Tautų Seimo vardu Bonhoje surengė P. Karvelis su keliais latviais. Senų papratimų, P. Karvelis paleido naujų miglų, pripasakodamas nebūtų dalykų apie pabaltiečių "egziliines vyriausybes", kurios veikiančios per oficialias diplomatas atstovybes demokratinėse valstybėse.

• Iš Paryžiaus pranešama, kad New York'e įsikūręs Pavergtųjų Europos Tautų Seimas rengiasi įkurti Paryžiuje savo pastovią delegaciją, kuri veikėtų New Yorko organizacijos vardu. Į tos delegacijos vedėją vietą taikstosi Paryžiuje gyvenęs E. Turauskas.

• Vokietijoje leidžiamas estų karių mėnesinis žurnalas vasario numeryje įdėjo dr. A. Geručio istorinę-politinę apžvalgą apie tai, kaip Lietuva 1918 metais pasiskelbė nepriklausoma.

• Laisvosios Lietuvos redagavimą, kaip praneša paskutinis to laikraščio numeris, iš Vyt. Staņeikos perėmė Juozas Masionis.

BOSTON

TAUTINĖS S-GOS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Am. Liet. Taut. S-gos Bostono sk. narių su-nas kviečiamas kovo mėn. 24 d. 5:30 v. v. savuose namuose. Bus aptariamai svarbūs klausimai. Dalyvavimas visų narių būtinas.

PRANEŠIMAS SĄSKRYDŽIO REIKALU

Kovo mėn. 24 d. 7 val. v. Tautinės S-gos namuose, 484 E. Fourth St., So. Bostone, bus daromi informaciniai pranešimai: Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos rengiamo Washingtono Sąskrydžio, Lietuvos Nepriklausomybės Talkos, Fondo ir kitais aktualiais klausimais.

Pranešimus darys iš New Yorko atvykę Lietuvos Nepriklausomybės Talkos ir Fondo Centro Valdybos atstovai.

Šių pranešimų turėtų išklausyti visi Tautinių organizacijų nariai ir prijaučiantieji, ypač Am. Liet. Taut. S-gos, L.L.K.S., L.A.S., L.R.S. ir L.T. S-džio, nes

tai pradžia Lietuvos Nepriklausomybės Talkos Bostone. N.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS POBŪVIS

Lituanistikos Mokyklos Tėvų Komitetas rengia pobūvį - vakarienę balandžio mėn. 22 d. 5 v. v. Piliėčių Klubu salėje, So. Bostone. Tai pirmas parengimas, kuriame programoj dalyvaus solistas St. Liepa, p. Adomavičienė ir A. Gustaitis. Grieš Keturių Studentų orkestras, bus vykdomos įvairios loterijos ir kt. įdomybės. Rengėjai laukia šiame pobūvyje svečių netik iš Bostono, bet ir iš jo apylinkių. Pelnas skiriamas Lituanistikos Mokyklos palaikymui.

TORONTO

NAUJA T. S-GOS SKYR. VADOVYBĖ

Kovo 4 d. įvyko Tautinės S-gos skyriaus narių metinis susirinkimas. Išklausa valdybos ir revizijos komisijos pranešimai, aptarta eilė aktualių reikalų ir išrinkta nauja valdyba, į kurią įėjo P. Bastys, P. Budreika, E. Jurkevičienė, A. Kuolas ir A. Statulevičius. Revizijos komisijon išrinkta: pp. Kiršonis, Abromaitis ir Jankaitis.

Susirinkimą energingai pravedė A. Kuolas. Sekretoriavo p. Kizis.

ROCHESTER

GELIŲ VIETOJ

Šio mėn. 10 d. Rochesterio lietuviai turėjo didelį džiaugsmą — girdėti muziko Petro Armono ir Roberto Sherelio jr. koncertą.

P. Armonas violenčele, akompanuojant R. Shereliui, išpildė E. Griego, L. Boelmeno, G. Foure ir C. Saint Saens'o kompozicijas. Ypač paskutiniąjį kūrinių buvo išpildyti su dideliu įsijautimu. Tikros muzikos mėgėjams buvo didelis džiaugsmas.

Aštuoniolikmetis konservatorijos studentas R. Sherelis maloniai nustebino paskambinęs pianinu solo kelis Shopeno veikalus. Ypač Vael-Menueto išpildymas parodė, kad jaunuolis save surado. Didelė garbė jo tėvui, vietos bžnieriui, kad savo vieningai sūnų auklėjo ir tebeauklėja ne savo biznio paveldėtoju, bet sudaro sąlygas kopti į meno aukštybes.

Tenka stebėtis Petro Armono energija. Jis veda puikų Rochesterio lietuvių chorą. Jis vadovauja veikliausiai vietos jaunimo organizacijai skautams. Jis su V. Grybausku, G. Gailiute lietuvišką jaunimą subūrė į sportininkų ratelį. Žodžiu, P. Armonui tenka dėkoti, kad Rochesterio jaunimas dar tebesilaiko lietuviškuose rateliuose. B. U.

ISTOK I

VILTIES

DRAUGIJA

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday

The G. M. McKelvey Company

FEDERAL, HAZEL AND COMMERCE STREETS

YOUNGSTOWN, OHIO

GREETINGS and BEST WISHES

THE LORAIN BANKING CO.

600 BROADWAY

LORAIN, OHIO

Member Federal Reserve Bank
Member Federal Deposit Insurance Corp.

SAVING DEPOSITS INSURED
UP TO \$10,000

INTEREST RATE NOW 2% PER ANNUM

Best Wishes to Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday

RICHMOND THEATRE

THE FINEST AND MOST MODERN
THEATRE

5144 Mayfield Road

HI 2-4121

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

JUDGE ALBERT A. WOLDMAN
JUVENILE COURT

WILLIAM A. RUSCHAK
BAILIFF

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

JUDGE JOHN V. CORRIGAN

CANDIDATE FOR
JUDGE COMMON PLEAS COURT

TERM COMMENCING JANUARY 7, 1957

GERIAUSIAM SUSITARIMUI MIESTE ATSILANKYK PAS MUS.

NAUJAUSI IR LABIAUSIAI POPULIARŲS 1956 M.

BUICK

Tai tikrai gražios, patogios ir geros mašinos, kurios pateisina padarytas išlaidas. Ir pirke 1956 m. mašiną, Jūs turėsite daugiausia, ką bet kada esate gavę. Jūsų pasisekimas yra BUICK. Tai General Motors mašina.

ECONOMY BUICK CO.

12550 Euclid Avenue

CA 1-7600

Jums patarnauja 48 metus.

APLANKYK MUS PASIRINKTI IR GERŲ NAUDOTŲ
MAŠINŲ.

GARANTUOTI SIUNTINIAI!

Lietuvoje ir į Pabaltijo kraštus, Ukrainon, Lenkijon, Rusijon greičiausiai ir pigiausiai siunčia siuntinius ši firma

J. Kamienski
JANIQUE TRADING CO.

1029 Fairfield Ave. (netoli W. 11 St.)

Cleveland 13, Ohio

Telef.: CHerry 1-5547

Centrinė firma yra Toronte, Ont.

835 Queen Street West, Toronto, Ont.

ir skyriai didesniuose miestuose, Kanadoje ir Amerikoje. Išsiuntimo skyrius yra ir Clevelande.

Klijentų patogumui skyriai atidaryti:
1162 Broadway Ave., Buffalo 12, N. Y.
Telef.: FI 1272

2314 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.
Telef.: BRunswick 8-6780

Visus mokesčius ir visas išlaidas apmokama čie vietoje, tat gavėjai krašte jau nieko nemoka.

Už naujas medžiagas imama tik 50% vertės.

Visas siunčiamas prekes galima pasirinkti įstaigoje, kuri atidaro šiekvieną dieną nuo 12 val. p. p. iki 8 val. vakaro.

RISE STEVENS

LUCINE AMARA

ROBERTA PETERS

Trys garsiausios dainininkės — Rise Stevens, Lucine Amara ir Roberta Peters dainuos Hoffmanno pasakose, atidarant Clevelande 31 Metropolitan operos sezoną. Atidarymas įvyks balandžio 23 d. Šiais metais Clevelande Metropolitan opera pasirodys su aštuoniais pastatymais. Šeši įvyks vakarais ir du dienos metu. Biletai jau parduodami Union Bank of Commerce.

Deja, sugrįžti nebeteiko...

A. a. Juozą Nasvytį prisimenant

Jis buvo pirmasis atsikūrusios nepriklausomos Lietuvos Tauragės apskrities viršininkas ir paskutinis Tauragės miesto burmistras.

Juozas Nasvytis buvo gimęs Margiškių dvare, Sartininkų valsčiuje, Tauragės apskr. 1892 m. vasario mėn. 2 d., skaitlingoje Motiejės ir Aneles Nasvyčių šeimoje.

Ši šeima turėjo 11 vaikų ir velionis Juozas buvo iš eilės devintas vaikas. Juozas, įskaitant mirusius tėvus, yra aštuntas iš eilės miręs šios šeimos narys.

Velionis pradžios mokyklą pradėjo lankyti žemaičių Naumiesčioje, kur jo tėvas tuo laiku nuomavo rusų Ladyžinskienės Sugintų dvarą palei patį miestą.

Sugrįžęs tėvui į savo ūkį, jį Margiškius, Juozas tęsė pradžios mokyklą Sartininkų mokykloje.

Vidurinį mokslą Juozas, kartu su savo trimis broliais, ėjo Kaune. Kai dėl I pasaulinio karo mokyklos iš Kauno buvo iškeltos į Rusiją, Juozas baigė vidurinę komercijos mokyklą Vitebske 1915 m. ir tais pačiais metais įstojo į komercijos institutą Maskvoje. Tuo laiku Maskvoje mokėsi ir kiti jo trys broliai.

1916 m. vėlai rudenį Juozas buvo mobilizuotas ir paimtas į karišką praporščikų mokyklą. Baigęs tą mokyklą 1917 m. buvo pasiūstas į Austrijos frontą.

Kilus rusų revoliucijai, po demobilizacijos, J. Nasvytis apsigyveno Voroneže, kur tuo metu mokėsi daug lietuvių moksleivių.

1918 m. vasario pradžioje velionis, kartu su moksleivių transportu, grįžo į vokiečių okupuotą Lietuvą, į gimtuosius Margiškius, kur ūkininkavo jo motina su broliu Antanu, baigusiu Roslavlio gimnaziją, bet likusiu Lietuvoje, vokiečiams ją okupavus.

1918 m. rudenį velionis nuvyko į Vilnių ir užsirašė į dar nepradėtą organizuoti Lietuvos kariuomenę.

Susiorganizavus pirmajam Lietuvos Ministerių Kabinetai, J. Nasvytis buvo paskirtas pirmoju Tauragės apskrities viršininku organizuoti apskrities policiją ir praveisti karininkų ir puskarininkų mobilizaciją. Tai buvo

svarbi ir sunki užduotis, nes reikėjo suorganizuoti apskrities policiją ir ją apginkluoti. Reikėjo sugebėti įsigyti iš vokiečių ginklų. Reikėjo apsaugoti apskrities gyventojus nuo neramios gaivalo, kurio, užsibaigus karui, ypač valstybės pasieny netruko. Pripuolamai atsitiko, kad Juozo brolis Antanas buvo visuomenės išrinktas Tauragės apskrities valdybos pirmininku tuo pačiu laiku, kai Juozas buvo šios apskrities viršininku.

Du broliai kūrė administraciją gimtajame Tauragės apskr. įtemptami visais savo jėgais. Juozo gyvenime organizavimas administracijos Tauragės apskr. buvo vienas svarbesniųjų jo darbų. Suorganizavęs apskrityje tvarkai palaikyti organus ir pravedęs karininkų ir puskarininkų mobilizaciją, velionis ir pats įstojo į besikuriančią Lietuvos kariuomenę.

Jo dalinys užėmė barą tuometiniame fronte Vilniaus kryptimi. Dalyvavo atsikūrusios nepriklausomos Lietuvos nepriklausomybės kovose. Jis buvo II divizijos štabo komendantu, vėliau buvo žvalgybos viršininko padėjėju Kaune, dar vėliau jis buvo kariuomenės intendantu Kretingos apskr. Čia jis 1923 m. pasiūstas iš kariuomenės ir išėjo į atsargą kapitono laipsniu.

Patarnavęs nekurį laiką žemės ūkio kooperatyvų sąjungoje Tauragėje, 1924 m. perėjo į švietimo ministeriją ir buvo paskirtas Sartininkų pradžios mokyklos vedėju.

Būdamas kariuomenėje, 1919 m. pabaigoje vedė ūkininkaitę Anele Tumėnaitę, kilimo iš Rokišio apskr.

Apsigyvenęs Sartininkuose, savo gimtajame valsčiu, Juozas, padedamas žmonos, greta mokytojo darbo pradėjo kurti, ant paveldėtos iš Margiškių tėviškos 35 ha žemės ploto ūkį. Teko pasistatyti visus trobesius. Ūkis buvo pavyzdinčiai kuriamas ir sumaniai jame ūkininkaujama.

Ūkio nauji gražūs trobesiai, pastatyti netoli Tauragės - Naumiesčio platau vieškelio, ūkininkų buvo pastebiami ir buvo jiems pavyzdys.

Ilgainiui Juozas iš mokytojo pareigų pasitraukė ir perėjo į Klaipėdos krašto pasienio policijos tarnybą, būdamas pasienio sektoriaus viršininku. Iš tos tarnybos jį atleido bolševikai, okupavę Lietuvą 1940 m.

Jo ūkio trobesiai buvo bolševikų paimiti pasienio sargybai apgyvendinti, o kiek vėliau, ši pasienio sritis buvo paskelbta mirusia zona ir visi gyventojai iš jos iškelti.

Prie bolševikų velionis vėl tapo liaudies mokytoju, bet už paskirtos jo ūkiui pyliavos neatlikimą, jis buvo pasodintas į Tauragės kalėjimą, kartu su juo tame kalėjime už tokį pat prasišaltimą sėdėjo ir Sartininkų parapijos klebonas.

Nei velionis Juozas, nei Sartininkų klebonas — tos prievolės negalėjo atlikti, nes įvedus čia mirties zoną, jie negalėjo savo ūkiuose ūkininkauti.

Velionies žmona supirko pyliavai atpilti reikalingus grūdus laisvoje rinkoje ir Juozą bolševikai tada iš kalėjimo paleido. Bet velionis į pradžios mokyklą mokytojauti nebegrįžo ir tas jį išgelbėjo nuo ištremimo į Sibirą,

A. S. TREČIOKAS,

kaip mums praneša iš eilės SLA kuopų, prasidėjusiose Pildomosios Tarybos rinkimuose, gauna daugiausia balsų į SLA išdininko vietą.

Rinkimai, kur jie dar neįvyko, įvyks šį arba ateinantį mėnesį. Todėl eidamas balsuoti neužmiršk, kad SLA centrui reikalingas prityręs išdininkas, gyvenantis arti centro, nes jis nuolat turi ten daug reikalų, geras lietuvis ir sumanus organizatorius.

Balsuok už A. S. Trečioką. Jis bus labai naudingas SLA centrui ir visiems lietuviams.

nes enkavedistai didžiojo lietuvių tremimo metu 1941 m. atvykę į Balčių mokyklą, kur velionis mokytojavo, jo nerado.

Prasidėjus vokiečių rusų karui velionies ūkio trobesiai, kur buvo įsikūrusi bolševikų pasienio sargyba, buvo sudeginti, o pati sargyba per susisaudymą su vokiečiais žuvo.

Okupavus Lietuvą vokiečiams velionis su savo žmona vėl griežiai atstatyti sugriautą ūkį. Nors ūkis ir nebuvo atstatytas kaip buvęs, tačiau jie galėjo gyventi ir bebėgant lietuviams į vakarus, Juozas su savo žmona Anele priglaudė nemažą skaičių bėgančių į vakarus tautiečių, nes ūkis buvo Klaipėdos krašto pasienyje.

Pastaraisiais vokiečių okupacijos metais velionis tapo Tauragės miesto burmistru. Iš burmistro pareigų velionis pasitraukė artėjant bolševikų frontui prie Tauragės, nutaręs su šeima pasitraukti į vakarus. Jis važiojo per Vokietiją su savo arkliais, kol apsisistojo anglų zonoje. Tremtyje velionis trečią kartą tapo pradžios mokyklos mokytojus.

1949 m. vasarą Juozas su šeima atvyko iš Vokietijos į Clevelandą, pasirėmęs brolio sudarytomis darbo ir buto garantijomis. Pradžioje keletą metų jis dirbo fabrike, vėliau apsigyveno pirkame ūkyje Edinboro, Pa.

1954 m. velionies automobilis buvo susiduręs su sunkvežimiui. Automobilis buvo sutriuškintas, jis gi stebuklingu būdu liko gyvas, tik smarkiai pritrenktas. Tas įvykis galėjo būti jo ligos priežastimi. 1955 m. jo sveikata pradėjo aiškiai blogėti ir liga pagaliau nutraukė jo gyvybės siūlą.

Velionis paliko žmoną Anele, sūnų Kęstutį, medicinos gydytoją, dukrą Aldoną-Ireną Kazlauskienę, anūkę Angeliką ir dukrą Reginą, likusią Vokietijoje.

Velionis Juozas buvo draugiško būdo, su žmonėmis mokėjo gražiai sugyventi. Pavestas pareigas stengėsi tinkamai atlikti. Buvo ir kuklus žmogus. Tvirtai mylėjo žemę-maitintoją ir joį betriūsdamas pabaigė savo amžių. Jis mylėjo ir savo tėvynę Lietuvą, deja, neteko jam į ją sugrįžti.

V.

DIRVA
LAUKIA
JOSŲ TALKOS!

Be grumstų yra ir žvaigždžių

V. Mariūnas (Dirva Nr. 10) prikiša mūsų studentijai "netikslų, gana ignorantišką" literatūros meno sampratą, dėl jos nusiškundimų, "kad rašytojų vaizduojama Lietuva per tamsi, per skurdi ir per nemorali".

Girdi, "rašytojo kūrinys nedera ieškoti jokios teisybės", nes ji "tikroji prigimtis" esanti "fantazija, intuijija, vizija, grubiai — melas". Kitais žodžiais tariant (grubiai) visi rašytojai

— melagiai. Ir "Lietuvio rašytojo knyga tiek tėra vertinga, kiek ji menas, visiškai nepriklausomai nuo to, kas ir kaip vaizduojama, Lietuva ar ne Lietuva, lietuvis ar ne lietuvis."

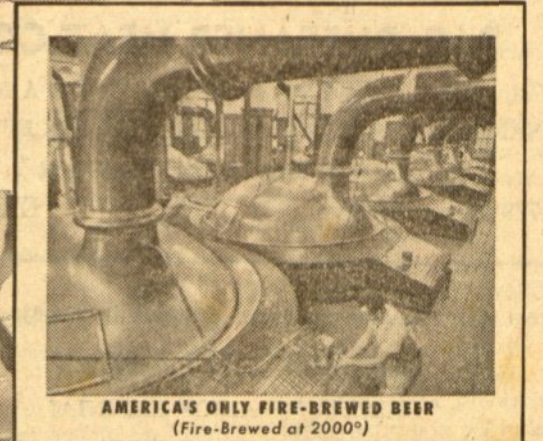
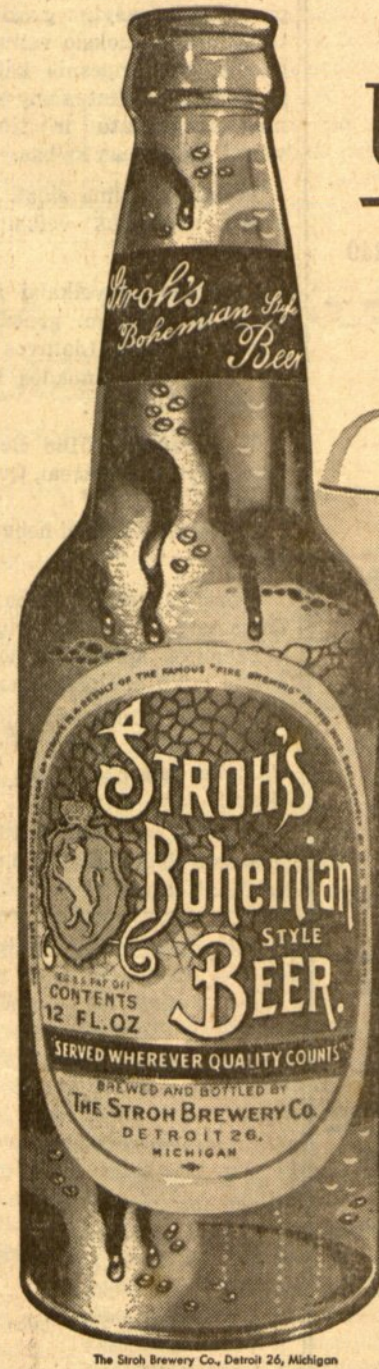
Pagal tokį literatūros meno sprendimą, sapnininkai būtų geriausi kūriniai, nes juk juose "jokios teisybės" nėra, tik "fantazija, intuijija, vizija, ir — melas."

Būtų gaila, jei mūsų rašytojai pasikliautų Mariūnu ir tik tupintų apie "juodą, kvapnų grumstą", nepastebėdami (ką jiems studentai teisėtai ir prikiša)

Vyt. Širvydas

Ugnim virtas

kad duotų jums
atsigaivinimą

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER
(Fire-Brewed at 2000°)

Stroh's alus yra šviesesnis, skanesnis, daugiau gaivinantis, nes jis Amerikoje vienintelis, ugnim verdamas alus... kaitinant iki 2000 laipsnių. Ir surasite jį gerą atsigalvinimą pirmam stiklė... ir kiekvienam stiklė kiekvieną kartą.

JUMS PATIKS

Stroh's

YRA ŠVIESESNIS!

Nėra kito Amerikoje alaus kaip Stroh's, nes Amerikoje niekas alaus neverda kaip Stroh's

TAI ĮVYKO NAPALEONO KARŲ METU LIETUVOJE

(VIENOS MEILĖS ISTORIJA)

1818 metų pabaigoje, aną žiemą, kuri nuo 1740 metų buvo šalčiausia ir kurios metu Europos likimą visam šimtmečiui nulėmė ne tiek ginklai, kiek pasibaisėtinas šaltis, B. kunigaikštystės rūmuose prisistatė mieščioniškais rūbais apsilvilkęs slaptas agentas, pasiūstas Loisono divizijos, tačiau buvo įsileistas tiksliai po tam tikro svyravimo, nes jo reikalaujamas paslapties išlaikymas sukėlė nerimastį.

Jis pasisakė, esąs ponas von Obentraut, Anhalto grenadierų kapitonas toje divizijoje, kuri buvo vadinama "Division Princière", nes ją sudarė Reino Sąjungos kunigaikščių kariuomenės daliniai, ir kuri stovėjo Didžiosios Armijos kairiajame sparne.

B. kunigaikščio rūmuose dar nežinota nieko tikro apie likimą, ištikusį Didžiąją Armiją. Tiesa, buvo atskleidę gandai apie Napoleono kariuomenės likučius, kurie traukėsi atgal apdrisę, išalkę ir sušalę, tačiau karališkieji biuleteniai, aišku, stengėsi pridengti tikrąją būklę.

Anhalto kapitonas betgi papasakojo, kaip viskas iš tikrųjų atsitiko.

— Kai aš apleidau diviziją, — kalbėjo jis, — ji buvo palyginti dar daug mažiau nukentėjusi, kaip bet kuris kitas prancūzų kariuomenės dalinys. Dengdami sparną, mes galėjome tausti savo jėgas, mes nebuvome įtraukti į tikrąją, klaidingą avantiūrą ir pri-

skaitėme dar 14.000 vyrų. Bet jau žygyje iš Vilniaus į Ašmeną, kur buvome pasiūsti bėglių apsaugai, mes nustojomė 3000 vyrų, o tai, kas slinko į mūsų pusę, buvo jau nebe batalionai, eskadronai ir baterijos, o tiksliai pusiau pamišusių žmonių gauja, kuri vadovavosi ne kuo kitu, kaip tik išryškintu savisaugos instinktu.

Vaidas buvo tuo klaidėsnis, jog tragiškiausi dalykai dėjosi greta juokingiausių. Aš mačiau prancūzų karininkus, kurie, įsisupe į moteriškus sijonus, galvą apdengę rusų popo kepure, kojas apsvinčioję vyžomis, su kardu rankoje vadovavo tokiai pat apsitulėjusiai gaujai. Paprastai baimę skleidusios karališkosios gvardijos būgnininkas buvo prisidengęs popo pažnytiniais rūbais. Generolai ir štabo karininkai vilkėjo lenkų žydrų ir ūkininkų drabužiais. Raiteliai ėjo be arklių, pėsstininkai be šautuvų, artilerija be pabuklių.

Tas truputis skarmalų, kuriuos vilko ant pečių šie gyvi skeletai, buvo apsvilę ir apdegę nuo sargybinių ugniakurų. Nuo suodžių ir nešvarumų pajuodusiais veidais, nuo šalčio susproginėjusiomis, kruvinomis ir apdegusiomis rankomis, be maisto, be gėralo, šios dvasios vaitodamos klaidžiojo keliais. Tai buvo Gumbinėje, kur generolas Dumas gulėjo liginės kambaryje, kai į jo skyrių staiga įsibrovė jam matomai nepažįstamas vyriškis su ilgais gyvaplaukais, nuo parako pajuodu-

siu veidu ir apdriskusiu apsiaustu. Sužeistas Dumas baisiai perpyko ir sušuko:

— Kas Tamsta esi, ko Tamsta nori?

— Ką? — atsikirto šis. Tamsta, generale, manęs daugiau nepažįsti? Aš esu Didžiosios Armijos ariergardas — aš esu maršalas Ney!

Kilnis pone, iš pusės milijono kareivių beliko sauja nudriskusių elgetų. Taip, ir pats karalius tik per plauką išvengė mirties.

Gruodžio 5 d. 11 valandą nakties jis paliko savo kariuomenę kailei išmuštame vežime, ketindamas pasiekti Paryžių. Greta jo sėdėjo grovas Coulaingcourt, veizko sėdynėje buvo lenkas ulonų kapitonas kaippo vertėjas ir karaliaus asmens tarnas, mameliukas Rustanas. Rogėse jį sekė didysis maršalas Duroc ir generalinis adjutantas Mouton, Lobau grovas. Tai buvo ištikimiausieji, kuriais karalius save apsupo. Ir vis dėlto tą naktį, kai jis pasiekė Ašmeną, kur praleido kelias valandas, jo vos neištiko likimas, jeigu būtų atsidariusi ranka, panorėjusi įvykdyti sprendimą.

Mūsų divizijos dalis buvo atvykusi į Ašmeną. Karaliaus apsaugai buvo sutraukti vokiškųjų pulkų grenadierų būriai ir pastatyti aplink jo namus. Ūmai į priešakines eiles išnėro majoras Lapie iš 113-tojo prancūzų linijinio pulko ir tarė: "Maintenant, messieurs, ce sera le moment! — Dabar, mano ponai, būtų tikras momentas!" Ir nuostabu, nepaisant šio paslaptingo kreipimosi, niekas iš mūsų neturėjo abejotimų, kas turėta galvoje.

Aplink Lapie kilo spūstis ir imta skubiai bei tykliai tartis. Buvo nutarta, kad vyriausias kapitonas su savo būriu įsibraus į namus, nudobs Rustaną, kurs kaip ištikimas

šuo miegojo prieš duris, ir paskum nužudys patį karalių. Likimas tą uždavinį paskyrė kapitonui von S. iš Saksų-Veimaro kontingento; tačiau ponas von S. nebuvo nei Butleris, nei Casca. Jį ūmai pervėrė mintis, kad tatau nebūtų niekas kitas, kaip šlykšti žmogžudystė, nesuderinama su karininko garbe. Staiga tarp besitariančių įsimaišė Coulaingcourt, suplojo rankomis ir nekantriai suriko:

— Kodėl mes nevažiuojame?

Per vieną akimirką prieš duris atsirado vežimas ir rogės, karalius įlipo į vežimą, rūpestingai įsisupo į savo kailinius, Coulaingcourt įsėdo šalia jo — ir sumanymas nebuvo įvykdytas.

Iš tikrųjų, kilnis pone, sumanymas neturėjo būti įvykdytas. Ne per žmogžudystę, ne, kovoje, kurią jis pats įžiebė, turi žūti visų Europos tautų bendras priešas; tironas turi nusilenkti ne atsitiktinumu, o pačiam likimui ir jo nenumaldomumui. Pas Tamstą, mano kunigaikštai, ir į kitus Reino Sąjungos dvarus mane pasiuntė Division Princière karininkai ir kareiviai, trokšdami patikinti, kad jie yra pasirošę ją pradėti, tą kovą! Nes — kaip sakė Lapie — išmušė tikroji valanda, tačiau ne žmogžudystei, kurios pagalba prancūzai gal pajėgty nusikratyti savo karalium, bet karui, kurį mes pasirinkome kaip kovos priemonę. Rytprūsioose brandinama sąjunga tarp mūsų ir rusų generolų, kad būtų sunaikintas visų tautų priešas, ir kariuomenė tikisi, kad jos kunigaikščiai samprotauja ne kitaip, kaip į patį.

Kunigaikštis klausėsi kapitoną vis didėjančiu atydimu, kurį jis betgi stengėsi paslėpti po dvasinio nerūpestingumo, net išsi- blaškymo kauke. Šie įvykiai galėjo pagelbėti

politinei nepriklausomybei atgauti; bet jie galėjo pastatyti pavojun su baimė puoselėtą Reino Sąjungos, net abelnai visų europinių kombinacijų, kuriomis viltasi kaip patikimomis, tolesnį išlikimą, jeigu būtų per neapdairiai veikiami arba net ir šnekama. Kunigaikštis sumojo, jog reikia nukreipti dėmesį.

— Su pasitenkinimu išklausu, — tarė jis, — kad mūsų divizijos nuostoliai yra menki. Aš tikiuosi, kad ir kiti pagalbiniai daliniai, kaip antai Vestfalijos ir Badeno, ne per daugiausia nukentėjo. Ar Tamsta turi tikslesnių žinių?

— Iš tikrųjų, — atsakė Obentraut, — jie, bent pradžioje, neteko nedaug žmonių. Tiek ties Smolensku, tiek ties Maskva maršalas Junot juos per vėlai įvesdino į mūšį. Kiek aš žinau, iš karininkų, pavyzdžiui, badeniečiai iki įžygiavimo į Maskvą nustojo tik majoro grovo Merkenbergo ir kapitono Salos.

— Sala?, — tarė kunigaikštis, kurį ši pavardė dėl kažkokių priežasčių, matomai, sudomino.

— Taip, — atsakė Obentraut, — Ferdinandas von Sala. Bet savaime suprantama, kad nuo to momento, kai atsitiko katastrofa, trūksta tikslesnių žinių.

— Kunigaikštis atsikėlė. Jis tarė kelis žodžius, kuriais prašė kapitoną perduoti daliniams padėką už jų laikyseną ir ištikimybę krašto valdovui.

Paskum jis padėjo kapitoniui už atvežtąsias naujienas. Bet jis nė garsu neužsiminė apie savo galimą nusistatymą dėtis į karą prieš Prancūziją, ir atsiveikino su slaptuoju kurjeriu.

(Bus daugiau)

GREETINGS and BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

ELIZABETH F. GORMAN

STATE SENATOR

CANDIDATE FOR
RE-ELECTION ON THE DEMOCRATIC
PRIMARY MAY 8, 1956

GREETINGS and BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

EDWARD F. HILL

GENERAL INSURANCE AGENCY

705 Hippodrome Bldg.

MA 1-9249

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

R. G. RUFFANER MEAT CO.

SPECIALIZING IN STEAK
SANDWICHES FOR PARTIES AND RECEPTIONS
FREE HOME DELIVERY
7729 Superior Ave. EX 1-2777

Sveikiname malonius draugus ir rėmėjus

ARLINGTON BAKERY

GERIAUSI IVAIRŲ KEPINIAI

8120 Sowinski Avenue

HE 1-4766

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

ROCCO BARBER SHOP

For the Best in Haircutting See Rocco

5333 Superior Avenue

HE 1-1678

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

THOMAS RESTAURANT

SERVICE THE FINEST FOOD AT THE LOWEST PRICES
1286 EAST 79th ST. UT 1-4616

Linksmų Vėlykų mūsų draugams

STEVEN'S FLOWER & GIFT SHOPPE

FLOWERS FOR ALL OCCASIONS
Our personal attention given to all orders large or small
12363 BUCKEYE ROAD WA 1-4488
Ask for JOHNNY LENGEL, Mgr.

Sveikiname malonius draugus ir rėmėjus

C. C. ROBINSON REAL ESTATE CO.

10005 CEDAR AVENUE

CE 1-2996

Greetings and Best Wishes To Our Friends & Patrons

VARGO BROTHERS SUNOCO SERVICE STATION

WHERE WE GIVE YOU THE BEST IN SERVICE

6947 St. Clair Avenue

EN 1-6639

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems

KARAMS AUTO SERVICE

Quality Workmanship All Work Guaranteed

9404 Madison Avenue

ME 1-7729

Sveikinimai ir geriausie linkėjimai mūsų draugams ir rėmėjams

SHAKER SUNOCO SERVICE STATION

WHERE YOU GET THE FINEST IN SERVICE

11600 Shaker Blvd.

GA 1-9675

Sveikinimai ir geriausie linkėjimai mūsų draugams

REMY DRUG CO.

PRESCRIPTION SPECIALISTS

7408 Wade Park Avenue

UT 1-4931

Sveikiname malonius draugus ir rėmėjus

FRIEDMAN BROS., INC.

DISTINCTIVELY STYLED FURS

1825 EAST 13th STREET

CH 1-4272

Greetings and Best Wishes to Our Friends and Patrons

MERCURY GRILL

WE SERVE THE FINEST
CHOICE WINE—LIQUOR—BEER

3061 Payne Ave.

PR 1-9166

DR. VYDŪNO

PREMIJA

Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos Kanados Centro Valdyba, norėdama suaktualinti Mažosios Lietuvos idėją mūsųose ir sudominti Mažąją Lietuvą mūsų rašto žmones, skelbia:

Dr. Vydušo vardo \$1000.00 vertės premiją už geriausią 1956 m. parašytą (neišspausdintą ar išspausdintą, bet dar neprejuotą) Mažąją Lietuvą liečiantį veikalą.

Veikalas turi būti iš mažosios Lietuvos gyvenimo, dabarties ar praeities, parašytas grožinės literatūros ar mokslo veikalo pobūdžio, netrumpesnis kaip 250 puslapių spausdintos knygos normalaus formato ir tinkamas verstis į svetimas kalbas.

Premijai galima siųsti ir mašinėlės parašytus veikalus. (3 egz.).

Premijuotini veikalai atsiunčiami iki 1956 m. gruodžio 15 dienos Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos Kanados Centro Valdybos antrašu:

V. Peteraitis, 5155 Bourbonniere, Apt. 6, Montreal, Que., Canada.

Neatsiųsti veikalai nebus svarstomi.

Skiriama premija nebus skaldoma tarp atskirų autorių.

Premijos sprendėju komisija greitu laiku bus paskelbta.

Premijai pinigų sutelkimu rūpinasi MLBD Kanados Centro Valdyba, talkinama visų MLBD skyrių.

Premija bus įteikta 1957 m. sausio 15 dienos minėjimo metu, Montrealyje.

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

For a Pleasant Holiday

THE FAMILY'S FAVORITE SPOT

"FOR EATING OUT"

DAHLMAN'S RESTAURANT

DINNER SUNDAY 12 TO 8:30

OPEN DAILY 6:30 TO 8:30

(CLOSED SATURDAY)

16114 Euclid Ave. at Noble Rd.

Best Wishes to Our Friends and Patrons

CALIFORNIA FRUIT MARKET

THE FINEST FRUITS AT THE LOWEST PRICES

7916 St. Clair Ave.

HE 1 3877

H. Cowan, Ben Zide, Prop.

Sveikiname malonius draugus ir rėmėjus

KURTZ DRUG CO.

PRESCRIPTION SPECIALISTS

R. W. McLeod, Prop.

14715 Detroit Ave.

BO 2-2200

GREETINGS AND BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

For a Pleasant Holiday

GEO H. OLMSTED & CO.

FOR ALL YOUR INSURANCE NEEDS

Keith Bldg.

Call PR 1-5700

HOLIDAY GREETINGS

HILLCREST MEMORIAL PARK CEMETERY ASSOCIATION

Aurora & Richmond Roads

Phone BE 2-0035

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Many Friends

R. B. BISCUIT COMPANY

R. B. FAMOUS PRODUCTS

SOLD ONLY AT INDEPENDENT GROCERS

2515 BRIDGE AVENUE

CH 1-6400

Greetings and Best Wishes to Our Friends & Patrons

Maple Heights Beverage

WE CARRY THE FINEST CHOICE
BEER—WINE—BEVERAGES

5180 Warrensville Center Rd.

MO 2-3035

Manufacturers of Lapatin Yeast Combs, Special Flowering Extracts, etc., Chicago and St. Louis.

GAS FIXTURES

"BEAUTIFUL."

THE NEW DESIGNS IN

Gas Chandeliers, Globes & Shades.

Before you buy see the large and best selected stock of Artistic DESIGNS in the city.

Prices Way Down.

Novelties in BRIC-A-BRAC,

etc., etc., etc., etc.

C. A. SELZER,

311 Euclid Avenue, Near the Park.

COAL

Prieš 75 metus ...

PAŽANGA ATĖJO PAS MR. SELZER

Buvo kovo 15, 1881 m. Clevelandietis James A. Garfield buvo prezidentu trumpiau kaip dvi savaites. Aukštų ratų dviratis buvo populiarius ir visi dainavo "Where Did You Get That Hat?"

Moterys, kurios rinkosi į C. A. Selzerio elegantišką aplinką pamatyti naujos formos gėso lempų, gaubtuvų ir apšvietimo, nešiojo aukštus batus ir siuvo metalą ir apatijas ligų iki žemės sijonų.

Mr. Selzerio klientai nežinojo, kad tik už kampo, tą pačią dieną, mažam name Public Square, augo įvykis, kuris pakeis jų ir jų vaikų gyvenimą. Grupė darbininkų pradėjo statyti 88 lempų dieną, naujai Brush Electric Light and Power Company, Illuminating Co. pradininkei.

Metai daug ką pakeitė, bet jie nepakeitė tarp šiaurės Ohio žmonių ir Illuminating Co. bendradarbiavimo.

Pradžioje 75 metalo buvo geri šiai vietai ir bendrovė, kurios čia augo. Bet Illuminating Co. tiki, kad sekantys 75 metalo bus dar geresni. Mes manome, kad mes aptarnaujame geriausius pasaulio žmones, ir mes patarnausim jums visada kiek tik galėsime per ateinančius metus.

The Illuminating Company

P A D Ė K A

Didžioje skausmo nelaimėje, 1956 m. vasario 10 d. tragiškai žuvus mūsų mylimajai dukrelei Julijai-Lilei, visiems širdingai dėkojame, moraliniai ir visokeriopai mums pagelbėjusiems: Sv. Antano Parapijos klebonui kun. dr. I. Boreičiui, kunigams F. Gureckui, J. Simanavičiui, M. Kirkilui ir V. Kriščiūnėvičiui, Seselems Prancišketėms, Studentų Akademikų Korporacija "VYTIS", Skautų Tuntui "Gabija", Skautų Tuntui "Baltija", studentams akademikams, Studentų Sąjungos Skyriui, Sporto Klubas "Kovas", Bendruomenės Valdybai ir nariams, Lietuvių Rezistencinės Santarvės skyriui, Tautinių šokių grupei, Karių "Ramočiai", Birutietėms, Dariaus-Gireno Klubui, Lietuvių Tautinės Sąjungos skyriui, Detroito ir Windsorio ateitininkams, draugams ir pažįstamiems už mišrių aukų, gėles, vainikus, žodžių, raštų ir laikraščiuose parašiusiems užuojautą.

Laidojimo direktoriui D. Braziui už įspūdingą ir tvarkingą palaidojimą ir asmenims, pasakiusiems gražias atsisveikinimo kalbas.

Ypatingai dėkojame kun. F. Gureckui už turiningą ir prasmingą pamokslą ir studentui Pr. Zarankai už gražų giedojimą bažnyčioje.

Ada, Antanas Petrauskai ir sūnus Viktoras

Greetings and Best Wishes

To You All

SHERWIN HARDWARE CO.

Plumbing, Electrical Supplies,
Glazing—Headquarters for
Sherwin Williams Paints and
Varnishes

740 EAST 185th STREET
IV 1-2092

STUDENTU ŽODIS

Nr. 46

Redaguoja. D. Bartuškaitė, Pr. Bilėnas, R. Mieželis ir S. Šimoliūnas. Red. adresas: 16817 Stoe-
pel, Detroit 21, Mich.

Nr. 46

PABALTIO UNIVERSITETA PRISIMENANT

AL. RIMTAS

Šiais metais minėdami visą eilę sukaustuvių, neturėtume negirdomis praleisti ir dar vieną datą, kuri visame mūsų, išeivijos gyvenime paliko gana ryškia ir tikrai neeilinę žymę, — tai Pabaltijo Universiteto dešimties metų nuo įsikūrimo sukaktis. Jo įsteigimo oficialiaji diena laikoma 1946 m. kovo mėn. 14 d. Ir nors šiandien tos aukštosios mokslo įstaigos jau neberasime jokiuose pasaulio universitetų sąrašuose, ši sukaktis tinkamu dėmesiu turėtų būti minima ypač akademinių mūsų jaunimo.

Redaktorius ir keletas knygų autorių Br. Kvildys, neseniai yra išsitaręs, kad visais amžiais buvo daug tremtinių, bet ar buvo tokių, kurie išeivijoje net savo universitetus sukūrė? Išties, atsakant šį taiklų ir būdingą klausimą, šiandien su tam tikru pasididžiavimu galima tarti, jog Pabaltijo Universitetas buvo vienu aiškiausių ir žodgingiausių įrodymu visam pasauliui apie lietuvių, latvių, ir estų išprusimą, subrendimą ir kultūrinį lygį. Pagaliau, pabaltiečių savita ir nepriklausoma kadamenio lavinimosi institucija, paliko tam tikrą įspūdį ir politinėje plotmėje, propaguojant pavergtų Pabaltijo tautų reikalą.

Pabaltijo Universiteto vardas skambėjo debatų metu britų parlamente, jų užsienių reikalų ministerijoje, taip pat valdinės amerikiečių ir kanadinės įstaigos taipogi buvo susidomėjusios Universitetu. Būtina paminėti ir tuos nuosirdžius ir tvirtus ryšius, kuriuos PU turėjo su dešimtinis universitetų visuose kontinentuose.

Iš jų buvo gauta gilus susidomėjimas ir pritarimas, kai kurie universitetai jau iškart pasiūlė keistis moksliniais darbais ir patyrimais. Tas kartu buvo ir geriausių pripažinimų, kad naujai įkurtoji pabaltiečių universitetinio lygio įstaiga entuziastingai buvo priimta į pasaulio universitetų mišriąją šeimą. Įdomu, jog net ir dabar, praėjus keleriems metams po Universiteto uždarymo, būvę PU klausytojai neturi jokių sunkumų gauti užskaitus Hamburge-Pinneberge išklaustų dalykų, jei tik nori vėl tęsti studijas Vakarų universitetuose ar kolegijose.

Ir šiandien, jau žvelgiant iš tam tikros laiko perspektyvos, PU darba ir turėtasis sąlygas, galima drąsiai teigti, jog buvo padaryta daug ir galimybių ribose dirbta, mokytasi, tubolėta. Be pačių studentų darbo, būtina paminėti didelį pasižventimą ir nuoširdumą visos eilės nepasiruošusių ir lektorių, kurie nepabūgo Hamburgo barakų tvaiko ir tenkinosi kukurūzinės neskalsios duonos riekelė Pinneberge, kad tik savuosius patyrimus perdavus jaunajai kartai. Beveik be jokio atlyginimo, tik su didžia meile, prisirišimu bei giliu pareigos supratimu, mokomojo personalo nariai kantriai tęsėjo visus nedidelius ir dalinosi tuo pačiu kasdieniniu gyvenimu su savaisiais studentais.

Pabaltijo Universiteto auditorijų durys visam laikui uždarydė 1949 m. rugsėjo 30 d. Studentai ir profesoriai išsiskleidė po visą žemės rutulį, bet Universiteto emblema — liepsnojančias fakelas, skersai perjuostas lietuvių, latvių ir estų tautinėmis spalvo-

LIETUVIŲ STUDENTŲ SAJUNGOS STUDIJŲ DIENŲ, ĮVYKUSIŲ S. M. VASARIO MĖN. 4-5 D. NEW YORKE

REZOLIUCIJOS

Lietuvių akademinis jaunimas jaučia gilią moralinę pareigą są-
vyje išlaikyti tautinio susiprati-
mo jausmą.

SANTARIETISKOJO GYVENIMO ASPEKTAI (2)

VYT. KAVOLIS

Santariečiai kalba visam žmogui, o ne kuriai nors madingai fikcijai. Žmogus gi nėra nei "ekonominis žmogus", kaip at-
tuonioliktjo amžiaus ekonomis-
tams, nei "politis žmogus", kaip mūsų šimtmečio totalitaris-
tams. Žmogus turi teisę viskam, kas jis yra. Į tokį žmogų mes ir kalbame. Mes norime prabilti į visą tai, kas jis yra — į jo protą kaip ir sapnus, į jo racio-
nalia politinę veiklą kaip ir į intui-
tyvią kūrybinę viziją.

Mes pripažinome žmogiškumą, kuris mums buvo kaip maža liep-
snelė tylumoje — nepaliečiama ir neužmirštama, — bet kartu norėjome ir kažką iš šio žmogiš-
kumo sukurti: namus mums vi-
siems.

Šiuose trijuose žodžiuose glūdi daugiau prasmės, negu visose dažniausia neįsimintose disku-
sijose apie Santaros "ideologi-
škumą". Mes pradėjome nuo žmo-
gaus. Mūsų žmogus sąvyje juto ilgę, prisiskverbiantį pro gat-
vių asfaltą ir savo kambario mū-
rą. Mes jam leidom ilgėtis. Mūsų žmogus sąvyje ieškojo ir atrado
tą ar kitą apčiuopiamą atsakymą
savo ilgėjimui. Ir mes visi džiaugė-
mes tuo, ką kiekvienas — ar bent
vienas — pajėgė suprasti.

Bet kaip nepaliekame santarie-
čio vieno su jo ilgėjimu, taip nepa-
kenčiame nė jo vienatvės su sa-
vo radiniu. Tiesa — jinai, kuri
glūdi ne vien intelektualiniame
supratime, bet ir daugelyje kitų
rimtų ir gilių išgyvenimų — pri-
klauso žmonijai, arba bent tai
jos daliai, kuri ją brangina. Sa-
vo sprendimus mes suenešame į
savo santarietiškųjų namų aruo-
są ir jais dalinamės. Taip gimsta
mūsų "ideologija".

Ji nenustatoma, kaip Baudžia-
masis Kodeksas, kurį ateinąs na-
rys turi visu kūnu ir siela pri-
imti, kaip priimamas įstatymas
saugančio policininko autorite-
tas. Jinai išauga iš to, kad žmo-
gaus buvo nuoširdus sau ir ki-
tiems, nedvejojo atidengti save,
— ir kad kiti buvo atviri jam.

Aš pripažįstu, kad santariečiai

šios pareigos sekmingamiam
įvykdymui kiekvienas studentas
stengiasi:

I. Pažinti savo tautos ryškia-
usius vertybinius bruožus, studij-
juodamas liuanistinius, istori-
nius, taisybinius ir kitus su tautos
ir valstybės egzistencija susijusius
mokslinius aspektus.

II. Sąvyje pakartotinu sąmo-
ningu apsisprendimu stiprinti
tautinį susipratimą asmeninėje
plotmėje, realiu būdu išreikšda-
mas savo lietuviškos ir amerik-
niškos aplinkos sukurtą sinte-
zė, tuo formuodamas savo lietu-
višką asmenybę.

III. Pareigingai įsijungti į lie-
tuvišką akademinę veiklą ir joje
ne tik pasyviu dalyvavimu, bet
ir aktyviu gyvu pasireiškimu
puoselėti tos veiklos užsibrėžtus
tikslus.

IV. Nepaneigdamas savo asme-
ninių idėjinų įsitikinimų, vie-
ningai reikštis bendrą siekimą
atkime tuo išreiškiant solidarū-
mą ir vienybę įvairume.

V. Sąvyje ugdyti sąmoningo
pareiškimo jausmą, tuo užtik-
rindamas esminių tautinių užda-
vinių vykdymą.

Rezoliucijų komisija:
N. Stadelnikaitė,
R. Vaisnys,
V. Vygnantas.

kuria idėjinį pasaulį. Mes pra-
dėjome nuo žmogaus, bet kaip
tik todėl negalime pabaigti nie-
ku kitu, kaip tik tuo, kuo žmo-
gaus gyvena savo santykiuose su
kitais žmonėmis ir visa realybe.
Šį uždavinį aš dargi laikau pa-
čiu svarbiausiu Santaroje. Be
idėjinio užsiangavimo išsenka
ir patrai aktyvumas, nes jaunys-
tės entuziazmas, kuris jį maiti-
na, nėra amžinas. Amžinai užsi-
angaužojama tik savo įsitikini-
mams; ne žvaigždėtai romanti-
kai, bet tiesiai. Ir kadangi mes
siekiame šio kio užsiang-
avavimo — privalome rimčiau
pažvelgti į jo turinį.

Sintetizuojant daugelį pasisa-
kymų, būtų galima išvesti, jog
santariečius jungia aktyvus tau-
tinis humanizmas. Kitais žodžiais
— užsiangaužojama lietuvišku-
mui, pagrįsta pagarba žmogui ir
jo įsitikinimų laisvei, ir išreiš-
kiamam visuomeniniu bei kultū-
rinu veiklumu.

Daug idėjinų srovių suplaukia
į šią formulaciją. Žmogus gali
būti aktyvus tautinis humanis-
tas ir dėl to, kad jis patriotiškai
krikščionis, ir dėl to, kad pa-
triotinis materialistas. Mums ne-
rūpi, dėl kio žmogus yra to-
kios, kokiu jį norime matyti.
Mes pripažįstame ir didžiai ger-
biame visus tuos individualius
kelius, kurie atveda į aktyvaus
tautinio humanizmo plotmę.

Visi šie keliai mums brangūs,
nes jie mūsų žmonių keliai; ir
mes akcentuojame ideologinių
įsitikinimų vertumą. Mes tikrai
nekontroliuojame, tvirtai užsise-
dę jo sprandą, kaip žmogus
įsitikinęs, nes mums rūpi tikslai
kad jis reikštų kaip aktyvus
tautinis humanistas. Organiza-
cija kompetinga tik individo rei-
škimui, bet ne jo išgyvenimams.

Mūsų organizaciniai saitai —
pastovūs, tarp tikrų santariečių,
kaip gramatinės formos — ne-
turi tikslo įsiskverbti į indivi-
dualaus pasaulio tylą. Mūsų am-
žinasis užsiangavimas yra to-
kiame bendruomeninio gyvenimo
būdu, kuriame kiekvienas indi-

vidualumas išsėdamas laisva va-
lia iš asmeninės būties tylos
ir atiduodamas visuomenei, kaip
kuklį, bet širdinga auką. Mes už-
siangaužojame žvelgti rankų po-
litikai žmoniškosios sielos atžvil-
biu ir tos politikos įgyvendini-
mui bendruomeni. Kaip tikslai
šis noras užsitikrinti savo vidi-
nį pasaulio prasmingumą huma-
nistą verčia būti ir efektyviu
politikui, nes kitaip jis bus su-
triuškintas efektyviu politiku,
kuris nėra humanistas. Pasauli-
je, kurio tikrovę vis dar definuo-
ja totalitarizmo valdovai, net
ir Hamletas turi teisę būti
v i e n Hamletu tikslai Ofelijai.

Iš čia ir išplaukia visa kita:
mūsų neprievertaujanti ir nieko
kito, kaip tik jo atsidavimo savo
vizijai nereikalaujanti pagarba
kūrėjui; mūsų susirišimas su
"vidurio srovių" vienybės idėja.
"Vidurio srovės" mums tarnau-
ja, kaip politinis instrumentas
sukurti visuomeninės sąlygas hu-

manizmo klestėjimui. Jokia poli-
tinė srovė savo tikslais nėra hu-
manistinė. Tačiau vienos srovės
leidžia humanizmą toje santar-
koje, kurią jos dominuoja, o ki-
tos ne.

Iš "vidurio srovių" mes tos
galimybės tikimės, ir dėl to už-
jas pasisakome. Tačiau aš abe-
joju, ar "vidurio srovių", supran-
tamų kaip tautininkai, liaudinin-
kai ir rezistentai, sąvoka visiškai
išreiškia mūsų humanistinės
nuotaikos politinį instrumentą.
Tiek liaudininkuose, tiek rezis-
tentuose, tiek tautininkuose yra
dogmatikų, visada pasiryžusių
savo programos akmeniu sviesti
į žmogų; o, iš kitos pusės, tiek
nemarkistinių socialistų, tiek
frontininkų tarpe yra autentiš-
kos, doktrina neužnuodytos pa-
garbos žmogui. O ant jos mes
juk statome savo likimo namus.
Jų pamatas turės būti pakanka-
mai platus, kad juose nepritrūktų
erdvės mums patiems.

FILOSOFIJA TECHNIKOS AMŽIUIJE

DR. JUOZAS GIRNIUS

Red. Pastaba. SZ pradeda visą
eilę pamokslų įvairių studijų
klausimais, nušviečiant jų kultūrinę
reikšmę ir padėti. Mums ypač ma-
lonu pradėti šį eilę su dr. Juozo
Girniaus pokalbiu apie filosofiją.

Dr. Girnius, filosofiją studijavęs
VD, Louvaino, Sorbonos, Freiburgo,
Montrealo universitetuose, yra už-
ėmęs vieną iš pirmųjų vietų mūsų
filosofijoje autentiškoms ir išbaig-
tomis studijomis tautiškumo ir mo-
derninės filosofijos klausimais. Da-
bar Lietuvių Enciklopedijos redak-
torius, Aidų ir Literatūros Lankų
redaktorių kolektyvų narys.

1. Filosofija šiandieninėje mū-
sų studentijoje nepopuliari ir
kaip studijų šaka (ką galima
lengvai suprasti, nes iš jos nevi-
sada lengva namams pasistaty-
ti) ir kaip vertybė gyvenime. Sa-
koma, kad žmogus "filosofuoja",
jei jis šneka apie neaktualius da-
lykus arba nesuprantamai. Ko-
kią Jūs įžvelgiate filosofijos
reikšmę šiandieniniame gyveni-
me; kuo paaiškintumėte jos nu-
vertinimą; kaip žiūrėt į filosofi-
jos studijas Amerikos universi-
tetuose?

— Kaip studijų šaka, filosofi-
ja niekada negali būti populiari,
nes ji neteikia žmogui praktinės
specialybės. Filosofijos studijų
gali imtis tik tas, kas yra pasiry-
žęs savo gyvenime per daug tur-
tų neisieloti. Kitas dalykas yra
filosofija, Jūsų žodžiais tariant,
kaip "vertybė gyvenime". Todėl
kaip tik filosofija ir nėra specia-
lybė to žodžio griežta prasme,
kad ji principiškai domina kiek-
vieną žmogų, būdama tuo pagrin-
du, kuriuo remiasi kiekviena pa-
saulėžiūra. Vadinamasis filosofijos
"nuvertinimas" ne pačią filo-
sofiją nuvertina, o tik atsklei-
džia platesnio dvasinio intereso
stoką, žmogiškąją sąvę užsimir-
šimą, nugrimzdus į siaurą spe-

cialybę ar apskritai į neminti-
jimą.

Senai esu atkreipęs dėmesį,
kaip plačiai (nuo "Naujienu" li-
gi "Drągo") pas mus "filosofa-
vimas" virtęs keiksmazodžiu. Bet
uoliausiai filosofijos žodžiu kei-
kiasi kaip tik tie, kuriems filo-
sofija būtų ypačiai pravarti
minties horizontui praplėsti: tai
arba tie, kurie iš viso niekada
filosofijos nėra pažinę (nebūda-
mi ne gimnazijos baigę), arba
tie, Ortega y Gasset žodžiu, aukš-
tojo mokslo barbarai, kurie nesū-
domi niekuo, kas išsėna už jų
specialybės ribų. Man regis, su
filosofijos niekinimu yra taip
pat, kaip su proto apskritai nie-
kinimu (prisimenu prieš kiek
laiką skaitytą mūsų spaudoje pa-
tarimą "nesivadovauti savo iš-
mintimi"): kas ko nestokoja, to
ir neniekina.

Yra neteisinga "filosofavimu"
vadinti nuo tikrovės atitrūkusį
ar šiaip suveltą plepėjimą, nes
tai kaip tik yra pati filosofinio
mąstymo priešybė. Filosofavi-
mas, priešingai, yra mąstymas,
pasijymis minties disciplina ir
minties rimtis. Filosofijos bai-
minimasis pagrindė slepia min-
ties apskritai baime. Mintis yra
iš esmės paženklinta klausimo
ženklų: tol ji nekyla, kol nekyla
žmogui klausimai. Kiekvienas gi
klausimas žmogų neramina, nes
drumsčia jo dabartimi ("jau tu-
rima tiesa") pasitenkinimą.

Tiek atskiras žmogus, tiek vi-
suomeniniai kolektyvai yra linke
į dvasinę inerciją. Tuo tarpu fi-
losofinė mintis yra pati šios iner-
cijos priešininkė (todėl betgi fi-
losofija ir yra kūrybinis veiks-
nis žmogaus gyvenime). Filoso-
fijos "nuvertinimas" paprastai
eina drauge su konservatyvine

FAKTAI, BET NE NUOTAIKOS

Kaip Sąjungos pirmininkas,
jausdamas savo organizacinę pa-
reigą, pasitaręs su "Studentų žo-
džio" redaktorium Saulium Si-
moliūnu, turiu šio skyriaus skai-
tytojams pranešti sekantį:

Liet. Stud. S-gos JAV Centro
Valdyba remdamasi Sąjungos
Istatais, Rinkiminėm Taisyklėm
ir savo 1956 m. sausio 31 d. po-
sėdžio nutarimu pravedė kores-
pondencinį posėdį užsibaigusį 8
m. vasario 20 d. Posėdžio tikslas:
sudaryti Rinkiminę Komisiją,
laikantį Sąjungos esminio bruo-
žą, kad kiekvienas jos narys turi
lygias teises ir pareigas neat-
žvelgiant į jo priklausomybę ki-
tom organizacijom. Posėdyje da-
lyvavo visi 7 CV nariai ir iš 8
mano patiektų kandidatų išrinko
Rinkiminę Komisiją:

Algimantas Augūnas — 6 balsai
Dalia Bulgaraukaitė — 6 balsai
Zenonas Pajaujis — 6 balsai
Bronius Jesevičius — 5 balsai
Antanas Polikaitis — 5 balsai.

tendencija sustingti dabartyje.
Priešingai, filosofinis domesys
eina drauge su sąmone, kad nėra
jokios dabarties, kuri žmogų pa-
tenkintų, nes kiekvienas laikas
ateina su naujais klausimais,
reikalaujančiais naujų spren-
dimų. Tiesa yra amžina, bet jos
amžinybė yra ne mirties, o gy-
vybės amžinybė — amžinas grū-
mimasis dėl tiesos, jokio laiko
neišsėmiamas.

Mūsų laiko rūpesčiai yra di-
deli: technikos pažanga nepada-
ro filosofiją atliekamą, o kaip
tik reikalauja žmogų pasirodyti
tuo "protingu gyvuliu", kuriuo
jis logikoje aptariamas. Europoje
jei tai jaučiama, ir filosofijai ro-
doma nemažos dėmesio. Šiame
krašte domesys filosofijai nedi-
delis, nes vis dar labiau džiau-
giamasi dabarties geroje, negu
turima drąsos žvelgti į klau-
simus, keliančius rūpesčio (naivus
pasitikėjimas laisvės visagalybe,
lėkštas optimizmo kultas, nemi-
tijimu grindžiama "dvasios ra-
mybė", pramoginių interesų su-
vilgarėjimas ir t.t.).

Iš antros pusės, kad filosofija
įgytų šiame krašte didesnio gy-
vastingumo, būtina ir jai pačiai
vienur pralaužti savo konserv-
tyvizmą, kitur — "specializaci-
ją", paverčiančią ją abstrakčiu
žaismu.

2. Kokią reikšmę tremtyje
mums turėtų naujaisi sąjūdžiai
filosofiniame pasaulyje? Kiek jie
yra iš tikrųjų paveikę individua-
lius lietuvių mąstytojus, visu-
menines sroves ar šiaip visuome-
nės dalis?

— Vėl nauja klausimų srovė,
sunkiai atsakoma laikraštinių
pasikalbėjimo rėmose! Manau:
jei norime svetur save išlaikyti,
turime lietuvių paversti pilnu
gyvenimu, su visomis jo sritimis.
Jei, nežiūrint taip pat gausaus
intelektualinio prieauglio, se-
nojoje išeivijoje lietuvių vos
vegetavo, nevirsdama gyva jėga
jaunime; tai dėl to, kad ji buvo
suvesta tik į plačias primityviau-
sias formas (liaudžiai skirtus
laikraščius ar vieną kitą knyg-
lę, savišalpinės draugijas, baž-
nytinius chorelius, piknikus).

Norėdami gyvi išlikti, turime
visa lygiai plėtoti: ir tai, ko liau-
džiai pakanka, ir tai, kas vadi-
nama "prabanga", o iš tiesų yra
pats gyvasis mūsų kūrybinis
dvasios reiškinys. Be knygų
vaikams ar paprastam pasiskai-
tymui, reikia ir Radausko ar Ny-
kos-Niliūno poezijos. Šia prasme
reikia ir filosofijos, kuri gilintų
mūsų dvasią ir žadintų mūsų
kritinę sąmonę aplinkos ir savęs
pačių atžvilgiu.

Dėl naujųjų filosofijos sąjū-
džių: nors filosofijoje ir nėra pa-
žangos ta prasme, kad nauja bū-
tų tobuliau už sena, tačiau kiek-
vienas laikas yra būdingas tam
tikrų klausimų savotišku spren-
dimu. Daugiau ar mažiau visi da-
bartiniai mūsų filosofai taip pat
yra savo laiko, taigi ir "naujųjų
srovių" reišėjai. Argi ne A. Ma-
ceina, pats vyriausias dabarties
mūsų filosofuose, "Jobo dramo-

je" emėsi plėtoti krikščioniškąjį
egzistencializmą?

Su respektu tomizmui ar sko-
tizmui drauge eina domesys ver-
tybių filosofijai, egzistenciali-
mui ir kitomis dabarties srovė-
mis. Per savuosius filosofus ar
kitais keliais (tarpiskai ar betar-
piškai) filosofijos įtakos žymu
ir mūsų rašytojų dabarties kar-
toje — pas žemininkus, A. Škė-
mą, A. Landsbergį ir kt.

Nežinau, ar būtų teisės pa-
grindo kurį nors visuomeninių
sąjūdžių siekti su kuria dabar-
ties filosofijos srove. Bet nevie-
name sąjūdyje yra atskirų žmo-
nių, veikiančių kaip fermentas
bformuojant naują pažiūrą ir
žmogų, žiūrinčių paties žmogaus,
o ne jo etiketinės priklausomy-
bės kuriai srovei. Tam tikro fi-
losofinio intereso jaučiu ir mūsų
studentijoje. Santariečių (anks-
čiau "nepriklausomųjų") sąjū-
dyje jis reiškiasi žmogaus ir pa-
saulėžiūros santykių aiškinimu-
si, ateitininkuose — seniau for-
muluotosios ideologijos principų
asmeniniu įsisavinimu.

3. Ar Jūs nejauciute, kad aukš-
tesnė filosofinė kultūra ir giles-
nis sprendžiamų klausimų supra-
timas padėtų ir lietuvių visuo-
menei išvengti kai kurių nereik-
alingų, bet daug kraujo suga-
dinančių kontraversijų?

— Esu visiškai tos pačios nuo-
monės. Prisimenu nesenas pole-
mikas liberalizmo klausimu. Jos
būtų galėjusios būti proga nau-
jai pasvarstyti laisvės ir toie-
rancijos idėjas, visada gresiamas
užtemdyti žmogaus prigimtyje
slypinčio polinkio į fanatizmą, į
priešo neapykantą, į pasitiki-
mą prievarta. Bet, užuot dalykų
išsiaiškinimo, pasiekta tik dar
didesnio sąvokų suvėlimo: iš
abiejų pusių liberalizmas painio-
tas su laicizmu, bet ne iš vienos
pusės nekreiptas dėmesys visų
pirma į tai, kas yra pati libera-
lizmo esmė, būtent tiesos ir lai-
sės antinomijos sprendimas to-
lerancija, skirtųjų pakentimu,
pakentimą žmogų.

(Perkelta į 6-tą pusl.)

Greetings and Best Wishes
For a Pleasant Holiday

THE OHIO
MECHANICS
LAUNDRY CO.

INDUSTRIAL LAUNDRY

and CLEANING

GARMENT RENTAL

4730 LEXINGTON AVE.

HE 1-9305

BALSUOK UŽ

FRANK J. AZZARELLO

CANDIDATE FOR

COUNTY PROSECUTOR

Democratic Primary May 8 1956

TURI 29 METUS ADVOKATINIO DARBO
PATYRIMĄ.

YRA 52 METŲ AMŽIAUS, VEDEŠ, TURI
DU VAIKUS

YRA PASIŽYMĖJES KAIP AKTYVUS
DEMOKRATAS

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

AR APSIEIS BE SUSIKIRTIMO UŽ NEGRUS?

Tai, ką šiauriečiai laiko šventu, humaniška pareiga demokratiškai varu priversti pietiečius daryti (sulyginti negrus su baltaisiais) — pietiečiai (11 valstybių), nepripažinusių negrų išlaisvinimo prieš 100 metų, ir dabar vieningai laikosi, nė viena nepakeičia savo nuomonės tuo reikalu) reikalą laiko naminiu klausimu, į kurį šiauriečiai neprivalo nosies kišti.

Kai 1860 metais šis respublika turėjo virš 31,000,000 gyventojų, keturis metus užsitęsęs šiauriečių baltųjų pilietinis karas su pietų baltaisiais, pareikalavo daugiau gyvybių, negu Amerika pražūdė ankščiau ir vėliau buvusiose kituose visuose savo karuose šiame kontinente. 529,330 vyrų paguldė savo galvas abiejose pusėse. Abu Europos karai, kuriuose Amerika dalyvavo, neteko savo karių: I pasauliniame kare amerikiečių žuvo 116,500; II kare — 407,800.

To karo išdavoje respublikonų partija paaukojo savo pirmutinį prezidentą Linkolną, kurį pietiečių agentas, kerščiui už pietų pralaimėjimą, nušovė Washingtono teatre balandžio 14, 1865 metais.

Linkolnas 1863 metais išleido negrų išlaisvinimo proklamaciją, kai pietiečių 11 valstybių atsiskyrė po jo išrinkimo prezidentų 1861 m. ir paskelbė šiauriečiams karą. Linkolnas stėjo karan išgelbėti valstybę nuo suplėšimo. Ir savo pasiryžimą atsiėkė.

Valstybė išliko sujungta, tačiau žaizda pasiliko neužgydyta. Dabar, 100 metų vėliau, respublikonų prezidentui Eisenhoweriui, vėl gali tekti imtis to paties seno darbo. Jo paskirtas Aukščiausio Teismo pirmininkas, Earl Warren, su prezidento žinia, nes tai skaitoma respublikonų administracijos nepaprastai didelis žygis, 1954 m. gegužės mėn. pravedė teisme nuosprendį, kad pietinėse valstybėse viešose mokyklose negrai negali būti skiriami nuo baltųjų.

Pietuose ir šiaurėje prasidėjo naujas judėjimas, kurį paštrina padaugėjęs negrų skaičius pietuose ir šiaurėje. Ypatingai šiaurėje negrai įgavę visas privilegijas, baltųjų politikierių globojami ir proteguojami.

Teismo nuosprendžiu, skyrimas negrų nuo baltųjų viešose mokyklose yra priešinga JAV konstitucijai.

Šie mokslo metai jau bus antri, kai turėjo būti tas įsakymas vykdomas. Pietiečiai, savotiškai konstituciją aiškindami tvirtina, kad priešinga konstitucijos dėsniams versti juos daryti tai, ko jie nenori — ir pradėjo ieškoti išeičių.

Stiprų baslį pietiečiams į ratus kiša katalikų bažnyčia, nes pvz., New Orleans arkivyskupas pagrasiu Louisiana valstybės seimelio katalikams atstovams ekskomunikavimu, jeigu jie su kitais baltaisiais remia valstybės seimelio pastangas rasti išeitį apeiti teismo įsakymą.

Virginijos žygis

Virginija valstybė, yra davusi pačius geriausius vadus, pradedant Jurgiu Washingtonu, iškovoti Amerikos kolonistams nepriklausomybę, kurios sostinė Richmond buvo pilietinio karo metu pietiečių atsiskyrėlių valstybės sostinė. Ir dabar iš ten prasidėjo žygiai apeiti Aukščiausio Teismo įsakymą priimant taisykles mokslą taip tvarkyti, kad negrų neįsileistų. Ir jie gavo pritarimą kitų 10 valstybių.

Dabar valstybė ir vietinės miestų savivaldybės duos tėvams subsidijas apmokėti jų vaikų mokslą privatinėse mokyklose, kurie tėvai nenori siųsti savo vaikus į maišytas mokyklas. Ar-

ba, kur viešos mokyklos liks apaleistos, neturės mokinių. Kita dalis to patvarkymo: vietos mokyklų taryboms paliks plačias teises skirstyti vaikus į mokyklas pagal savo nuožūrą, neva ne rasiniai pagrindais. Joks vaikas nebus verčiamas, prieš savo norą, lankyti maišytas mokyklas.

Aišku, viešos valstybinės mokyklos tuoj ištūstės, liks juodukams. Tėvai, išskyrus katalikus, nes ir Virginijoje katalikų bažnyčia draudžia skyrimą daryti, norės leisti savo vaikus tik į privatinės mokyklas. Viešos mokyklos liks tik juodukams, greta kurių ir parapijinėse mokyklose juodukai bus priimami.

Virginija patvarkė ir kolegijų ir viešų mokyklų vadovybės neileisti maišyti atletų komandose juodus su baltaisiais. Ir mokykloms įsakė neileisti savo komandos žaisti su iš kitų valstybių atvykstančiomis maišytomis komandomis.

Riausės Alabamos universitete

Pradedant šių metų mokslo semestrą į Alabamos valstybės universitetą pasiryžo įsiveržti viena juodukė, buvus mokytoja, 26 m. amžiaus, mokslui pagilinti. Ji, remiama plačioje Amerikoje išplitusios, baltųjų ir negrų remiamos Negrų Pažangos organizacijos, panaudota įnagiu sulaužyti pietiečių baltųjų nusistatymą neįsileisti juodųjų į savo viešas mokyklas.

Universiteto vadovybė, atvirai negalėdama pasakyti atsisakanti ją priimti, porai pamokų buvo ją įsileidus, bet universitetą apspito tūkstantinės minios protestuotojų, ją apmėtė purvu, klaušniniais, akmenimis, grąšindami daugiau į universitetą neateiti. Tada universiteto vadovybė jos priėmimą suspendavo.

Visoje šalyje, ypatingai šiaurinėse, spaudoje ir per radiją, kilo pietiečių smerkimai. Jie ir

Filosofija technikos amžiuje

(Atkelta iš 5-to pusl.)

Nebūtų šis ginčas taip bergždžiai pasibaigęs, jei nebūtų buvę pabijota filosofavimo — aiškaus sąvokų apibrėžimo ir disciplinavimo jomis operavimo. Žinoma, nematau sudaryti išpūdžio, lyg filosofija būtų kokių stebuklingų vienybės tiltu. Kaip tik filosofijoje iškyla pagrindinės pasaulėžiūrines skirtybės. Bet natūralioje pasaulėžiūrų kovoje filosofija yra tuo veiksnium, kuris neleidžia šiai kovai išsigimti, tai, kas yra asmens sąžinės dalykas, paverčiant politinių piovynių demagogine priemone. Todėl visiskai sutinku su Jūsų mintimi, kad aukštesnė filosofinė kultūra, padedama giliau dalykus suprasti ir tuo pačiu nuosirdžiau skirtybės gerbti, tikrai padėtų išvengti daugelio beprasmiškų ginčų, vedančių tik į tarpusavį vienytiems pagarbos praradimą.

4. Įdomu patirti, kiek lietuvių studijavo filosofiją tremtyje ir kurie jau pasireiškė filosofiniais

toliau verčia tą juodukę į tą universitetą įsibrauti.

Pietiečiai, kaip per Virginiją važiuodami girdėjom per radiją ir matėm jų spaudoje, darydami savo išvadas, skelbė, ir dabar tebeskalbia, kad jie skaito tą Teismo nuosprendį negrų naudai, ne teisėtai.

Padaugink šios juodukės incidentą per visus pietų universitetus, ir turėsi karą, nes federalė valdžia būtų priversta, negrų teises ginant, siųsti kariuomenes baltuosius šaudyti.

Negrai pietuose nėra nuskriausti: jie turi 31 universitetą ir kolegijas. Visos pirmos rūšies. Jas lanko 26,000 studentų. Be to, negrai priimami į visus universitetus šiaurėje.

Paskiausias įvykis kongrese: ty 11-kos valstybių 19 senatorių ir 77 kongreso rūmų atstovai išleido manifestą, skelbiantį, kad Aukščiausias Teismas perplačiai naudojasi savo teisėmis, ir jie dės pastangas "teisėtai keliais tą teismo nuosprendį pakeisti". (B. d.)

darbais; ar lietuviai filosofai turi kokias draugijas; kokia veikla užsiima lietuviai filosofai viešame gyvenime?

— Neturiu statistinių davinių, bet žinau ištisą eilę kunigų pasinaudojus progą įsigyti filosofijos doktoratus: P. Bačinskas, R. Baltinis, P. Brazys, P. Celiešius, P. Gaidmanavičius, I. Urbonas ir kt.

Australijoje filosofijos studijų pirmąjį laipsnį įsigijo V. Doniela. Iš likusiųjų Vokietijoje filosofijos doktoratą rengia J. Meduškauskas, o jį neseniai įsigijo J. Norkaitis. JAV filosofijos bakalaureatą įsigijo S. Šimoliūnas, filosofines studijas tęsia dar J. Navickas. Laikau tai normaliu prieaugliu, nes ir Lietuvoje vidutiniškai tekdavo metams ne daugiau, kaip vienas studentas, pagrindinė studijų šaka pasirenkanti filosofiją (išimtis buvo tik vokiečių okupacijos metai, kai į naujai atkurtą Kaune filosofijos fakultetą stėjo filosofijos studijuoti ligi 10 klausytojų). Bet daugelis filosofijos kurso paskaitų klausė iš šalies (tuo būdu, pavyzdžiui, 1942 mokslo metais buvo pasisekė sutelkti į filosofijos seminarą ligi 25 klausytojų).

Tas pats, man regis, galėtų ir čia: būtų beprasmiška "agituoti" už filosofijos studijas, bet tikrai reikėtų, kad filosofijai domėsytis būtų išlaikytas ir tuose, kurie negali atsidėti specialioms filosofijos studijoms. Nebuvo turėta Lietuvoje jokių atskirų filosofų draugijų, išskyrus

rus prie L. K. Mokslo Akademijos sudarytą filosofų sekcijos vadovybę. Natūrali jungtis buvo filosofijos žurnalai — Logos (leidžiamas teologijos-filosofijos fakulteto) ir Eranas (leidžiamas humanitarinių mokslų fakulteto).

Šiandien nebėra nė šios galimybės specialesnėmis filosofiniams klausimams svarstyti, kaip lygiai nėra galimybės ne specialiai filosofinei knygai pasirodyti. Todėl nėra kitos išeities, kaip imtis bendresnių (labiau pasaulėžiūrinių, negu specialiai filosofinių) klausimų. Todėl pobūdžio yra A. Maceinos ar P. Gaidamavičiaus knygos. Tokio pobūdžio yra ir straipsniai, skelbiami daugiausia "Aiduose".

Specialesnės filosofinės studijos turi likti rankraščiuose. Tai vargana padėtis. Bet ir joje yra šviesaus bent tai, kad neleidžiama filosofams "pasikelti į abstrakcijas", o verčiama likti arti gyvenimo.

Ir pačioje Lietuvoje žymieji mūsų filosofai drauge buvo gyvenimo kovos vyrai, savo mintį visada intymiai sieję su gyvenimo formavimu. Dabar taip pat savuosius filosofus randame tiek mūsų kultūrinėse organizacijose, tiek spaudos bendradarbiuose (kai kurie yra ir redakcinių kolektyvų nariai ar redaktoriai).

Baigdamas šiuos atsakymus, norėčiau iškelti dar vieną dalyką. Beveik išimtinai ligšiol filosofinis domesys pas mus telkė "dešinėje", turėjusioje St. Šalkauskį. Tuo tarpu "kairėje" filosofinio intereso veik visiškai stoka (dar net "šviesos" sambūris pirmuose įstatuose buvo radęs

reikalo įsirašyti neigiamą nusištatymą "metafizikos" atžvilgiu).

Laikau tai nelemtu dalyku, nes visumos pažanga lygiai reikalauja abiejų šalių bendros pažangos. Kai St. Šalkauskis katalikus žadino nematuoti viso tik politikos atžvilgiu, tai "kairėje" visą laiką politika ir pasaulėžiūra liko tapatinamos.

Laikau bendru visiems lietuviams dideliu nuostoliu, kad didelių vilčių teikęs St. Šalkauskis bendraamžis Ramūnas Bytautas, aušrininkų ideologas, mirė pačioje savo jaunystėje. Šalkauskio ir jo dialogas būtų neabejotinai skatinančiai veikęs visą mūsų gyvenimą. Lygiai džiaugiuosi kiekviena nauja pajėga, ateinančia į filosofiją, neklausdama, kiek ji "sava", kiek ji "svetima."

Džiugu, kad iš abiejų pusių pradėdama atsisakyti "savumo" ir "svetimumo" sąvokų, joms netenkant savo prasmės bendrame kultūrinio darbo bare.

Ryškūs šios naujos dvasios liudijimas yra "Literatūros Lankai", lygiai palankiai sutinkami

ILLUMINATING CO. ISSIUNTINEJO PRANEŠIMUS APIE 1955 M. VEIKLĄ

Illuminating Co. dabar turi virš 33,000 šerinkų. Ji yra įsteigusi 1881 m. kovo mėn. 15 d. Taigi šiais metais švenčia 75 metų sukaktį.

Šiuos metus Illuminating Co. pradėjo aptarnaudama 501,555 pavienius elektros emėjus, esančius 451,987 atskiruose namuose.

1955 metais kompanija turėjusi \$17,810,000 pelno. Lyginant su 1954 metais jos pelnas padidėjęs beveik 2 milijonais dolerių.

1955 m. kompanija yra investavusi į naujus įrengimus virš 31 milijono dolerių. Per visus Illuminating Co. įgajines dabar turtais siekia virš 413 milijonų dolerių.

Illuminating Co. jau daugel metų skelbiama Dirvoje. Jos prezidentas, mums atsiųsdamas metinį pranešimą, atsiuntė ir geriausius sveikinimus visiems skaitytojams.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Lietuvių bendrovė OVERSEAS CARGO CO., atstovaujanti didelę anglų firmą HASKOBA Ltd., Londone, siunčia į LIETUVĄ ir kitus kraštus siuntinius su vilnonėmis medžiagomis, maistu, avalyne, vaistais ir kit. 100% garantija — pilnas draudimas. Visus reikalingus mokesčius sumoka siuntėjas, gavėjui mokėti nieko nereikia. Siuntiniai siunčiami iš Londono, Anglijos, tad labai greitas pristatymas.

Prašykite mus siunčiamų į LIETUVĄ gėrybių sąrašą:

OCESEAS CARGO COMPANY
4426 S. Rockwell St.,
Chicago 32, Ill.
Tel.: YArds 7-4337

Patark ir kaimynui,
kad prenumeruotų
DIRVĄ

akademinio jaunimo (ir santa-riečių, ir ateitininkų), kaip nepalankiai sutinkami galvojančiųjų senomis politinių piovynių kategorijomis. Bet kaip tik tai ir yra ženklas, kad jaunoji karta žengia viltingesnėn ateitį, kur nebus baiminamasi minties dialogo, kur bus labiau baiminamasi nemintijimo, negu skirtingo mintijimo. Nemaža dalimi ši nauja nuotaika buvo brandinta mūsų filosofų. Jų vaidmuo bus reikšmingas ir šios nuotaikos išskleidime į gyvenimo jėgą.

DIEVO KARALYSTĖS ŽINIOS

Dievo galybė pripildė visą žemę liūdėsiu. Iki šiai dienai žemė tebegyvena milijonai žmonių, kurie liūdi iš apvėrkia kurį nors iš mylimųjų, kuriuos neprietelė mirtis išplėšė nuo jų. Kristus Jėzus, Jehovos Išlaisvintojas, sunaikins šėtoną ir atidarys kapus ir paluosuos tuos, kurie guli žemės dulkėse. Milijonai žmonių išeis iš savo kapų. Seimynos, kurias mirtis buvo suardžiusi, bus vėl suvienytos ir kiekvienas turės progos susipažinti su tikrojo Dievo maloningumu ir gerumu. Jie sužinos, kad Jehova turi maloningos dovanos visai žmonijai arba dėl visų paklusniųjų, kaip parašyta: "Dievo dovana amžinas gyvenimas, per Ksistų Jėzų mūsų Viešpatį". (Romečiams 6: 23). Jie sužinos, kad po dangumi nėra kito vardo, per kurį žmogus galėtų įsigyti amžinąjį gyvenimą. — Apaštala Darbai 4:12.

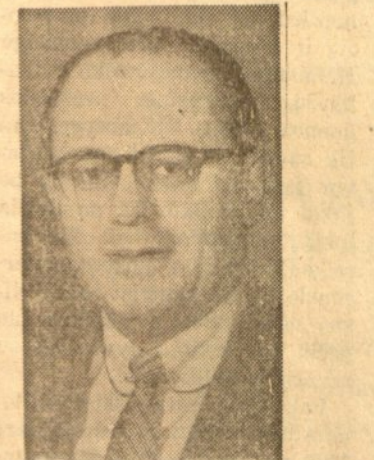
O kaip gi žmonės tuomet žinos kam tikėti? Ir kodėl jie nebebus ietrikų mokytojų suvesioti? Atsakymas yra toks, kad tuomet jau nebebus netikrų mokytojų, nes Velnias ir jo agentai bus atimti iš kelio. (Apreiškimas 20: 1-3). Jehova kreipsis į žmones aiškiais žodžiais arba aiškia kalba, kad visi galėtų pažinti tiesą, ir kurie šauksis į jo vardą, tie pažins teisybės kelią ir išliks gyvi.

Skelbia:

WILLIAM SHIMKUS
1110 E. 76th Street
Cleveland 3, Ohio

FOUNDED 1854
The Cleveland Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE
WE WELCOME YOUR SAVINGS
Member Federal Deposit Insurance Corporation

May Co. vadovybėje įvyksta pasikeitimai. Charles M. Davis, buvęs pardavimo didinimo vedėjas pasitraukė. Į jo vietą ateina Max D. Schwartz, iki šiol dirbęs tose pačiose pareigose Bailey Co. May Co. kiekvieną savaitę skelbiama Dirvoje, todėl ir šį pranešimą, pačios bendrovės prašymu, skelbiame skaitytojams.

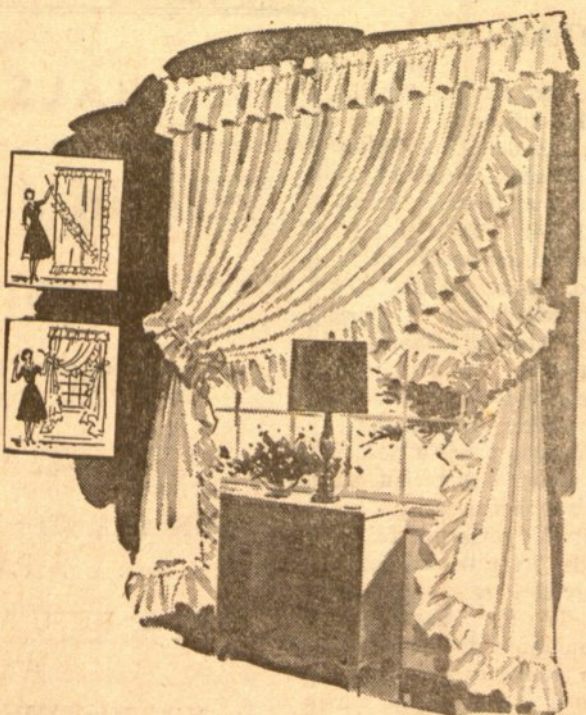
Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO.'S BASEMENT

Ispardavimas!

Kaip tik pavasariui ir Velykoms!

Surauktos DACRON Užuolaidos

- Ne 5", ne 6", bet DIDELI 7 1/4" suraukimai
- Švelniai baltos
- Ne 90", ne 100", bet 114" porų pločiai

114" porų pločio

45" ar 54" ilgio

3.99

114" pločio, 63, 72, 81 ar 90" ilgio 4.99 pora

164" pločio, 90" ilgio (1 1/2 pločio plus) 8.99 pora

214" pločio, 90" ilgio (dvigubo pločio plus) 11.99 pora

314" pločio, 90" ilgio (trigubo pločio plus) 16.99 pora

Papuoškite kiekvieną langą jūsų name su šiom gražiom surauktom Dacron užuolaidom. Du Pont Dacron lengvai išsiplauna ir tereikia mažai prosyti. Visi pločiai yra poromis.

Pašto ir telefono užsakymai priimami. Šaukite CHerry 1-3000

The May Co.'s Basemnet Curtain Department

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Nauja medicinos specialistė Clevelande

Med. gydytoja Anelė Kazlauskaitė-Juškenienė, anksčiau išlaikiusi Ohio valstybės egzaminus praktikos teisėms, vasario pabaigoje baigė specializuotis anestezijos srityje. Nuo kovo 1 d. ji dirba kaip specialistė Dr. N. G. De Piero vadovaujamoje anestetistų grupėje Clevelande.

Dr. A. Juškenienė yra baigusi medicinos mokslus Vytauto Didžiojo U-te Kaune 1942 m. Tremtyje savo žiniomis ir pasižymėjimu gaudė pabėgėlių sunkų gyvenimą. Šiame krašte ji pasiryžė specializuotis ir po ilgo bei įtempto darbo to atsiekė. Savo praktika Dr. Juškenienė riboja tik savo specialybe, kuri šiame krašte yra labai nauja ir reikalaujanti daug naujų jėgų.

Nuo pirmųjų mokyklos dienų Dainavos šaly, ji buvo aktyvi skautė. Gimnazijoje vadovavo skautų dr-vei, V. D. U-te priklausė Studentų Skautų Dr-vei ir vienerius metus buvo kandidačių vadė. Dar gimnazijos laikais (1936 m.) buvo apdovanota skautišku ordinu "Už Nuopelnus", o U-te pakelta į paskautininkes 1938 m. Pažaislio Jubilėjinėje Stovykloje davė skautininkės žodį.

Šiame krašte dėl įtemptų studijų naujoje specialybėje ji negalėjo pasireikšti skautų veikloje, tačiau dabar žadanti daugiau laiko tam skirti.

Kviečia į paskaitą

Clevelando Liet. Bendruomenė kviečia visus, ypačiai jaunimą, į pulk. K. Žuko paskaitą Tėvų ir Tėvynės Gerbimas kovo mėn. 25 d. 11:30 v. Lietuvių salėje.

BALFo 68 skyriaus nauja valdyba

Ivykusiame BALFo 68 skyriaus susirinkime išrinkta nauja valdyba: K. Galžutis — pirm., A. Banys — vicepirm., A. Rukšėnas — sek., p. Kubiliūnienė — išd. ir Z. Obelenis — narys.

Sol. P. Radzevičiūtės ir V. Verikailio koncertas

Clevelande įvyks balandžio mėn. 14 d. Rengia Moterų S-gos 36 kuopa.

Biletai ir garbės pakvietimai jau parduodami pas S. Kudokienę (KE 1-8295), O. Jokūbaitienę (MU 1-9143), Dirvoje, Spaudos Kioske ir pas atskirus platintojus. Koncertas įvyks Lietuvių salėje, pradžia 7 val.

Oscar L. Fleckner pradeda kampaniją išrinkti jį Ohio gubernatorium

Visi svertikalbių laikraščių redaktoriai kovo mėn. 17 d. Hollenden viešbutyje turėjo progos susitikti su Oscar L. Fleckner, demokratų kandidatu į Ohio gubernatūrai.

Jis yra pastovus Columbus, Ohio gyventojas, turįs didelę patirtimą biznyje ir visuomeniniame darbe. Esą, šias dvi savybes gerai sujungus, galima būti labai geru gubernatorium.

Ohio tinklinio pirmenybės

Šį šeštadienį, nuo 12 val. dienos, Western Reserve universiteto sporto salėje (ADALBERT GYM) vyks Ohio vyrų ir moterų tinklinio pirmenybės, ruošiamos AAU. Šiose pirmenybėse dalyvaus ir LSK žaibo vyrų bei moterų tinklinio komandos. Tinklinio mėgėjai kviečiami atsilankyti ir tuomi palaikyti mūsų komandų pastangas.

Vilkių iškyla

Praėjusį sekmadienį, V. Bacevičiaus vadovaujami vilkiukai, iškylavo sniegu nuklotoje gamtoje — Euclid Creek Reserv. Ten pažaidė, iš sniego nulipdė senius, susipažino su vietovėmis.

M. ir A. Zdaniai

dvi savaitės viešėję Floridoje grįžo atgal į Clevelandą. Viešėdami Floridoje aplankė daugelį clevelandiečių, ten apsigyvenusių.

Padėka

Budžiai dėkoja dail. K. Žilinskui už paskaitą, supažindinusią budžius su lietuvių tautos menu ir mūsų lietuviams menininkais. Nuoširdus aciū!

Vyt. ir Aurel. Balašaičiai

persikėlė į naują butą. Dabartinis adresas: 1265 E. 83 St.

PONIŲ DĖMESIUI

Ilgametį patyrimą turinti siuvelėja, dirbusi geriausiose Europos ir New Yorko salonuose, prima moterų rūbų užsakymus. Pataisymas ir perdėrimas. Kai kurios prieinamos.

Mrs. Serafina Mesernicky

3323 Walton Ave.

netoli Fulton ir Clark

Telef.: AT 1-6856 (13)

Kviečia paremti Ohio Boystown

Arenoje, nuo balandžio mėn. 20 iki 29 dienos (3700 Euclid Ave.), bus Clevelando Sportinio scenos ir vandens sporto pasirodymai. Zippy TV beždžionė Clevelande bus pirmą kartą. Programos pelnas skiriamas Ohio Boystown, Inc.

Jei jūs dabar pirksite biletus Arenoje, tai registruotus biletus už \$1.25 dabar gausite už 85 c.

2 puikūs vienos šeimos namai

E. 82 ir E. 84 St., tarp Superior ir St. Clair. Kas nori tikrai modernišką ir puikiai užlaikytą namą, skambinkite UT 1-2345 ir UL 1-1877 J. P. Mull Real Estate. 6606 Superior Ave.

Parduodami salionėlio baldai ir vėsintuvai

12 gabalų salionėlio komplektas, geram stovyje. Vėsintuvai 1/2 A. I., į langą įstatomas. Apžiūrėti kasdien nuo 4-8 val. p. pietų, išskyrus sekmadienius. Kreiptis: 1334 E. 66 St., pirmam aukšte.

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

DOWNER CARTAGE CO.

1825 EAST 40TH ST.

EX 1-6810

Sveikinimai ir linkėjimai

CIHON'S SUPER SERVICE STATION

FOR THE BEST IN

SERVICE SEE US

10228 ST. CLAIR AVE.

MU 1-9676

GERI NAMAI

Addison Rd.

4 šeimų plytinis namas. 4 garažai. Atskiri gaso šildymai.

8 šeimų namas, plytinis, 8 garažai, atskiri gaso šildymai. Turi būti greit parduodama. Kreiptis:

JOSEPH GLOBOKAR

Real Estate

990 E. 74 St. HE 1-6607

(13)

PARDUODAMAS NAMAS

Lietuvių naujosios Parapijos rajone, Hillgrove, netoli Neff Rd.

Patogūs 6 1/2 kambariai. English Colonial stiliaus, su plytelių virtuve, pusryčių kambariu. 3 miegamieji, 1 1/2 vonios, židiny. Uždaras porčius, langinės. 2 mašinų plytų garažas, 62 pėdų sklypas. Netoli mokyklos, prekybos, Lake Shore ekspreso. Kaina numušta iki \$19,500.

Mave & Co.

26101 Euclid Ave.

RE 2-8710

Geras namas

E. 89 St., į šiaurę nuo Superior, vienos šeimos geras namas. 7 k., naujas gaso šildymas, ilgas sklypas. Prieinama kaina.

P. Gibbons

UL 1-2327

E. 125 ir St. Clair 2 šeimų namas

su dviem garažais, J. P. Mull Real Estate, UT 1-2345 arba UL 1-1877, 6606 Superior.

Išnuomojamas butas

4 kambariai, gaso šildymas. Teirautis nuo 4:30 iki 6:30. Sekmadienį nuo 11:30 iki 3 val. 6704 Whitney Avenue

12 butų apartamentas

Labai gerame stovyje, \$3,400 metinių pajamų. Kreipkitės į J. P. Mull Real Estate Capas-Capkevičius, tel. UT 1-2345 arba UL 1-1877.

Parduodama kepykla

Gerai einantis biznis, įsteigta prieš 25 metus. Šaukti: MO 2-5478. (13)

Reikalingi darbininkai

Landscaping ir medžių darbai. (Dekoratyvinė sodininkystė). Atlyginimas pagal sugebėjimą. Kreiptis:

"Garden's Friend Co."

1567 E. 70 St. HE 1-5535

(12)

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas

7015 Wade Park Ave.

Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Visais mašinų reikalais kreipkitės į

J. S. AUTO SERVICE

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

GERI NAMAI

Geras dviejų šeimų namas, po 5 ir 5 k., 128 St. Clair. Dvigubi porčiai, garažai, gaso šildymas.

Norint skubiai parduoti savo namą bet kuriam rajone, šaukite mane.

Chimes Realty

Atstovas:

VICTOR BANIONIS

namuose SW 1-9568

Namų telef. šaukti nuo 9 val.

ryto iki 9 val. vakaro.

ofise UT 1-0323

DIRVĄ UŽSISAKYTI

Palma ir šianien, nėra reikalo

laukti nei metų, nei mėnesio

pabaigos!

Nesvarbu, ar jūs esate pėsčias, ar keleivis savo ar keno kito mašinoje. Jums svarbu žinoti apie naują Travel Accident Policy. Iki \$5,000 apdrauda tik už \$5.00 per metus.

Gyvybės, nelaimių, ugnies, automašinų apdrauda
Skambinkit: SK 1-2183

PAULINA MOZURAITIS, agentas

BAL TIC Supply Co.

Tiekia prekes tiesiai iš urmo sandėlių, sutaupant pirkėjui brangių krautuvės patarnavimą. Gaunami visų žymesnių firmų gaminiai. Skambinti B. Snarskiui. Tel. KE 1-0210.

LIETUVAIČIŲ MOTERŲ KIRPYKLOJ

šilti, karšti, garais ir šalti pusmetiniai. Plaukų dažymas.

TERRACE BEAUTY SALON

1161 East 71 St.

UT 1-1641

BATŲ KRAUTUVĖ

BATŲ TAISYMAS

Sav. J. Kamaitis

1389 E. 65 St.

East 65 and Wade Park

Atdara nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Nauji batai ir batų taisymas mano krautuvėje daug žemesnėmis kainomis, negu jūs mokate kitur. Ateikit ir įsitikinkit.

DAZO IR POPIERIUOJA NAMUS

Ant. Kirkilas

Kreipkitės ir gausite geriausią patarnavimą.

7204 Donald Ave. Tel. EN 1-3844

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave.,

Cleveland 3, Ohio

Tel.: EX 1-0376

"REMONTO DARBAI

Atlieku mazus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. Rickus

16209 Arcade

Tel. IV 1-2470

(52)

PRADĖKIT MAŽA SUMA!

BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000

3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2498

Cleveland, Ohio

GERESNĖS statybos kontraktoriai

ISTATO MONCRIEF ORO VENTILIACIJA

• ŠALDO vasarą

• ŠILDO žiemą

I. J. SAMAS JEWELER

Švelnariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai grojant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Visi lietuviai laisvalaikį praleidžia savo Klube. Visos lietuvių organizacijos parengimus rengia tik lietuvių salėje.

Klubo ir salės vadovybė visus lietuvius kviečia čia nuolat lankytis, susitikti draugus ir artimuosius.

Pilnai padengta apdrauda

HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

628 Engeneer Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metalų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

936 East 185 Street

KE 1-7770

Naudotos mašinos

1955 Chevrolets \$1,295

"210" 2-doors. Very low mileage. A large selection at either location

'53 Chevrolet \$695

"210" 2-door sedan

'54 Chevrolet \$895

2-door sedan

'54 Chevrolet \$1,295

Bel Air hard-top, beige red finish. A real cream puff.

'55 Chevrolet \$1,745

Station wagon "210" V-8 (6 passenger).

'55 Chevrolet \$SAVE\$

Convertible. Fully equipped. Driven less than 100 miles.

'55 Plymouth \$1,695

4-door; radio, heater, powerflite

'54 Chevrolet \$995

"210" 2-door sedan

'54 Ford \$1,295

V-8 Ranch Wagon

'55 Chevrolet \$1,645

"210" V-8 powerglide. 2-door

'51 Plymouth \$445

4-door.

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HENDERSON 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Dėl žodžio ir reikalo

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

Bus jau gal per 50 metų, kai savo mielių tėvėlių ir dvasininkų mokomas, po truputį pradėjau suprasti, kaip atskirti gerą nuo blogo. Ir tai tik kaip kieno aki- mis: juk, kaip žinote, žmonės dar labai nevienodai susitaria dėl paties dalyko — kas gera ir kas bloga...

Galėčiau pasakyti, kad nuo ta- da, jau nuo tos pirmosios vaikystės pradėjau dalyvauti Ame- rikos lietuvių gyvenime. Būdas buvo toks, kad vis stengiausi galvoti savarankiškai, tai šen ir ten pat besisukdamas — sekiau ir atidžiai stebėjau tą lietuvišką gyvenimą.

Jaunystės dienose buvo apš- čiai to visokio lietuviško darbo. Po to, teko kiek lyg ir "atitrukti" nuo lietuvių. Teko išeiti į pla- tesnius Amerikos horizontus, su- sirišti su visokiomis amerikie- čių draugijomis, ypač turizmo biznyje. Bet nei širdis, nei rei- kalo supratimas, aišku, neleido nutukti nuo lietuviško gyveni- mo.

Per 35 su viršum metų, veik- damas ir plėsdamas biznį tarp plačiosios Amerikos ir Kana- dos turizmo organizacijų ir mus palaikančios visuomenės, man at- rodo, niekada nepamiršau ir nuo niekeno nesislėpiau, kad esu ir būsiu lietuvis. O iš kitos pusės, atrodo, nė vienas metalis nebu- vau nutraukęs ryšių su tautie- čiais ir jų įvairiomis organizaci- jomis.

Tat nuo keturiolikos savo am- žiaus metų pradėjau gyventi tarp lietuviškų organizacijų, — tai, ką mes ir šiandien vadiname lie- tuvišku visuomeniniu gyvenimu. Ir atleiskite man, jei čia pasi- girsiu, kad per tą ilgoką amžių ligi dabar, kai galva jau visai pasidarbavo, esu daug išgyvenęs, stebėjęs ir patyręs tiek iš ame- rikiečių, tiek iš mūsų lietuviškų organizacijų. Ko gi?

Gi visko! Gero ir blogo, šilto ir šalto. Mačiau žmonių veik- muose palinkimą megsti kombi- nacijas, sudarinėti samokslus, ką mes vadiname "skymais", susi- tarti žmonių būriui (kad ir ne- vienodų pažiūrų) laikytis kokios nors organizacijos ar įstaigos priešakyje, sudaryti visuomenė- je nuomonę, kad tie žmonės ne tik "geriausi iš geriausių", bet nepakeičiami ir t.t. ir t.t.

Tokių reiškinį nuolat mačiau amerikiečių organizacijų ir drau- gių gyvenime. Manau, kad jų yra ir visose kitose tautose. Jų yra ir Amerikos lietuvių visuo- meninio reikalo, ir, deja, gal net daugiau, negu kitur.

Keliuose rašiniuose apie tuos savo patyrimus norėjau čia pasi- dalinti mintimis su kitais bro- liais lietuviams. Tegu kas nors už tai ir supyks ar net užpuls mane, bet galvoju: kas gi čia bloga, jei papasakosiu, ką esu patyręs, ką nuolat matau ir apie ką galvoju, kad tai nėra labai gerai lietuviš- kiems reikalams.

Pareikšti viešai savo nuomo- nę, ją ginti gyvenimo pavyz- džiais, kovoti dėl tos nuomonės pravedimo — yra tik vienas iš esminių demokratinio galvojimo ir elgimosi būdų. Tik dėl to de- mokratinis galvojimo ir veikimo būdas kraštams užtikrina, kad ir lėta, bet nuolatine ir sveiką pažangą.

Iš pažiūros vienas nekalčiaus- sių, bet gal pats neigiamiausias dalykas mūsų lietuviškų stam- biųjų organizacijų bei įstaigų gyvenime, mano nuomone, yra trusto dvasios įsigalėjimas.

Mokantieji angliškai, jūs visi žinote, kas yra "trust". Tai visai geras žodis, reiškiantis pasitike- jimą ir turįs eilę kitų giminųjų reiški- nių. Bet man sunku rasti lietuvišką žodį, kuris tam reika- lui visiškai gerai atitiktų. Tarp kitko, tai yra tam tikra ekono- minės organizacijos forma. Tą žodį šiam reikalui vartoja ir ki- tos kalbos. Pasiteiravęs pas nau- juosius lietuvius ateivius, paty- riau, kad ir Lietuvoje buvo tas žodis vartojamas, tik truputį ki- taip rašomas ir ištariamas — "trestas".

Man taip pat sakė, kad šiai

mano norimajai minčiai išreikš- ti Lietuvoje dar būdavo pavarto- jamas ir kitas svetimasis žodis — sindikatas. Tai irgi yra komerci- nių įmonių ar fabrikų susitari- mas draugiškai bendradarbiauti, tarpusavyje nekonkuruoti, bend- rai gintis nuo pašalinės konkuren- cijos ir bendrai kovoti prieš "priešus".

Visi trustai ir sindikatai sten- giasi turėti ir išlaikyti rinkos monopolį. Iš antros pusės, negin- čijamai pripažįstama, kad varto- tojams ir visuomenei, ir paga- liau pačiai ekonominei pažangai, tai yra žalingas reiškinys.

Jei trusto ir sindikato dvasia įsigali tautinėse draugijose ir jų įstaigose, mano nuomone, čia yra lygiai taip pat žalingas reiški- nys. Žinoma, čia nebe ekono- minėje, bet visuomeninėje srityje. Šiuo požiūriu ir norėčiau pa- žvelgti į kelių stambiausių lietu- viškų Amerikos ar užsienio or- ganizacijų veikimą. Ir pradėti nuo pačios seniausios — Susivie- nijimo Lietuvių Amerikoje (SLA).

(Bus daugiau)

DAR TRŪKSTA 200 DARBO IR BUTO GARANTIJŲ

Jungtinių Amerikos Valstybių specialusis imigracijos įstatymas — Refugee Relief Act of 1953 — veiks dar iki 1956 m. gruodžio 31 dienos. Po to niekas nebega- lės gauti NON QUOTA vizos at- vykimui į Ameriką. Praktikoje tas reiškia, kas iš lietuvių trem- tinių iki to laiko neatvyks, tas ir niekada negalės atvykti, nes Lie- tuvos kvota yra maža ir jau iš- naudota daugeliui metų.

Pagal specialųjį pabėgėliams įsileisti įstatymą galėtų atvykti visi, kurie to įstatymo reikalavi- mams atitinka, bet reikia, kad jie turėtų darbo ir buto garanti- jas. Kol tų garantijų neturi, tol nepradedamas nei įvažiavimo pa- ruošimas. Todėl yra labai svarbu ateiti į pagalbą tiems mūsų tau- tiečiams tremtiniais, kurie no- ri ir gali atvykti į šį kraštą, bet neturi garantijų.

Garantijų neturinčių yra dar apie 200 šeimų ir pavienių asme- nų. Tuo būdu dar trūksta 200 darbo ir buto garantijų. Nedide- lis skaičius, smulkmena palygi- nus su pirmąja imigracija, kai Amerikos lietuviai atsikvietė 30,000 tremtinių. Tikrai būtų ne- malonus sąžinės priekaištas ir sarmata, jei nepasiryžtumėt jų 200 likusių šeimų garantijomis

aprupinti ir jas iš didžio vargo ištraukti.

Garantijų sudarymas yra pa- prastas ir lengvas. Nereikia nei turto parodyti, nei jokio užstato duoti. Užtenka būti Amerikos pi- liečiu, numatyti šeimos galvai darbą ir šeimai butą, užpildyti nustatytos formos blankas ir nu- siųsti BALFo centrui. Ameriko- je dabar yra geri laikai, darbų netrūksta ir, kai atkviesitėji at- vyks, visi darbus gaus ir visi dirbs.

BALFas yra labai susirūpinęs garantijomis ir daro daug pa- stangų, kad visi laiku jas gautų. Garantijų įteikimo paskutinis terminas — 1956 m. rugpjūčio 31 d. Visos garantijos turi būti įteiktos iki tos dienos. Vėliau Department of State nepriims. Todėl yra labai svarbu paskubė- ti, kad ši svarbi lietuviška pa- reiga laiku būtų atlikta. Nerei- kia atsidėti ant kitų, kad kiti padarys. Darykime patys ir da- rykime tuojau, kad nebūtų per vėlu.

Kreipiamės pirmiausia į BALF skyrius ir BALFo darbuotojus, padėkite dar daugiau pastangų, gaukite dar daugiau garantijų. Kreipiamės taip pat į Lietuvų Bendruomenės rentrą ir visus padalinius ir nuosirdžiai prašo-

Mielam Dr. Motiejui Colney-Augštikalniui, šven- čiančiam 70 metų garbingo gyvenimo sukaktį, nudir- busiam daug reikalingų ir gerų darbų mums lietuviams ir mūsų Lietuvai, širdingiausiai sveikinius siunčia

M. ir J. J. Bachunai,
Tabor Farm,
Sodus, Mich.

S P O R T A S

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

CENTRINĖS RINKIMINĖS KOMISIJOS Pranešimas

1. Pasibaigus FASK-to kandi- datų nominavimui, š. m. vasario 29 d., paaiškėjo, kad iksiolinis Centrinės Rinkiminės Komisijos pirmininkas Dr. Algirdas Nas- vytis ir narys Kostas Paulauskas yra nominuoti FASK-to kandida- tais Clevelando apylinkės saraše ir todėl nuo š. m. kovo 15 d. iš CRK-jos pasitraukė.

Naujuoju CRK-jos pirmininku paskirtas iksiolinis CRK-jos na- rys Aleksas Laikūnas, o viešon pasitraukusiųjų į CRK-os nariais įėjo Liudas Sagys ir Leonas Ka- zėnas.

2. Naujasis CRK-jos adresas: Aleksas Laikūnas, 1386 E. 95 St., Cleveland 6, Ohio. Telef. CE 1-7379.

3. Remiantis rinkiminiais nuo- statais, pagal Apylinkių Rinki- minių Komisijų prisiūstus davi- nius, CRK-ja tvirtina ir skelbia šiuos FASK-to kandidatų sara- šus:

a) Clevelando apylinkės:

- 1) Rytas Babickas 25 m.
- 2) Mečys Aukštuolis 38 m.
- 3) Algirdas Bielskus 33 m.
- 4) Aleksas Liutkus 34 m.
- 5) Algirdas Nasvytis 45 m.
- 6) Kostas Paulauskas 42 m.
- 7) Jonas Puškorius 32 m.
- 8) Vytautas Raulinaitis 38 m.
- 9) Vytautas Valaitis 24 m.

b) New Yorko apylinkės:

- 1) Vytautas K. Banelis 30 m.
 - 2) Kazys Brazauskas 47 m.
 - 3) Tėvas Pranliškus Giedgaudas 35 m.
 - 4) Jaroslavas Kepenis 35 m.
 - 5) Vytautas Laugalis 33 m.
 - 6) Algirdas Ruzgas 30 m.
 - 7) Edvardas Staknys 36 m.
 - 8) Vacys Steponavičius 32 m.
 - 9) Aleksandras Vakselis 40 m.
 - 10) Juozas Vilpišauskas 49 m.
4. Oficiali kandidatų sąrašų paskelbimo data yra 1956 m. ko- vo 19 d.
5. Skundai dėl kurių nors kan- didatų netinkamumo turi būti paduoti CRK-jai iki š. m. kovo 28 d. imtinai.

6. Balsavimo lapus kartu su specialiais vokais ir smulkiomis instrukcijomis CRK-ja, išsiunti- nės visiems rinkėjams š. m. ba- landžio 2 ir 3 d.

7. Balsavimo atlikimo termi- nas yra balandžio 11 d., 12 P.M., bazuojantis pašto antspaudo da- ta. Pavėluotas balsavimas bus laikomas negaliojančiu.

8. Balsų skaičiavimas bus vyk- domas balandžio 16 d.

9. Rinkėjai per klaidą negavę balsavimo lapų betarpiškai kreip- siasi į CRK-ja.

ŽAIBO IŠVYKA ATIDĖTA

Dėl netikėtai iškritusio sniego, praėjusį savaitgalį Chicagoje tu-

me talkos, nes čia yra lietuvių b e n d ruomeniškumo konkretus darbas. Kreipiamės į didžiai ger- biamus lietuvių parapijų klebo- nus ir visus lietuvius kunigas ir prašome neatsakyti BALFui pa- galbos šiame artimo meilės dar- be. Kreipiamės taip pat į visas Bendruomenės centrą ir visus lietuvių ir kviečiame neatsisa- kyti nuo tos pareigos, nes niekas kitas jos neatliks.

Turime tik 5-6 mėnesius laiko garantijoms sudaryti ir Depart- mentui of State įteikti. Neatidė- liokime tos pareigos kitai dienai, nes, kol visi formalumai sutvar- komi, praeina nemažai laiko. Gar- antijų prašančiųjų sąrašus, gar- antijoms sudaryti blankas ir vi- sas kitas informacijas galima gauti BALFo centro įstaigoje. Prašome kreiptis šiuo adresu: BALFas, 175 Grand St., Brook- lyn 11, N. Y.

Prelatas J. Balkūnas,
E. p. BALFo pirmininkas

laimėjo paskutiniąsias Clevelan- do miesto vyrų tinklinio lygos pirmenybių rungtynes ir tuomi- pačiu pelnė 1956 m. lygos nuga- lėtojų titulą. Vos vienu tašku atsilikusi Clevelando latvių ko- manda pasiliko antroje vietoje.

Sekančias dvi savaites vyks vi- sų Clevelando komandų turnyras, pravedamas k. o. sistema (vieno minuso). Šio turnyro nugalėto- jas susitiks su lygos nugalėtoju LSK žaibu dėl Clevelando miesto 1956 m. nugalėtojo titulo. Šiame turnyre dalyvaus ir LSK žaibo komanda ir jei turnyrą laimės, da.

GERA PRADŽIA

Neatsilikdamos nuo vyrų, Cle- velando LSK žaibo moterų tink- linio komanda pereitą ketvirta- dienį laimėjo pirmąsias Clevelan- do miesto moterų tinklinio lygos pirmenybių rungtynes prieš Cle- velando E. S. Turners II koman- dą.

A. A. JUOZUI NASVYČIUI mirus,

Čiurlionio Ansamblio garbės nariui broliui Steponui Nas- vyčiui, žmonai ir vaikams — Aldonai ir Kęstučiui ir visiems artimiesiems, gilaus liūdesio valandoje, nuosirdžiausią užuo- jautą reiškia

Čiurlionio Ansamblis

PRANEŠA Society

DEPOSITORIAMS

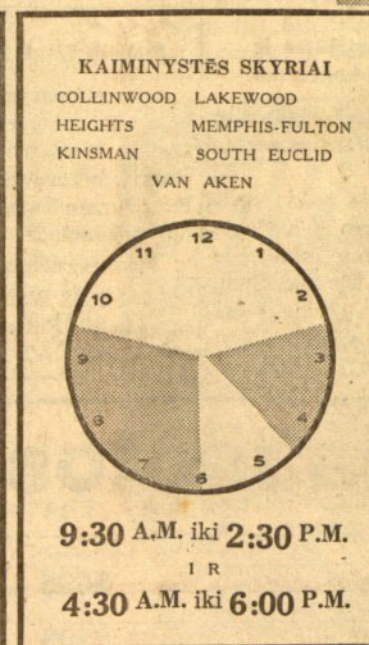
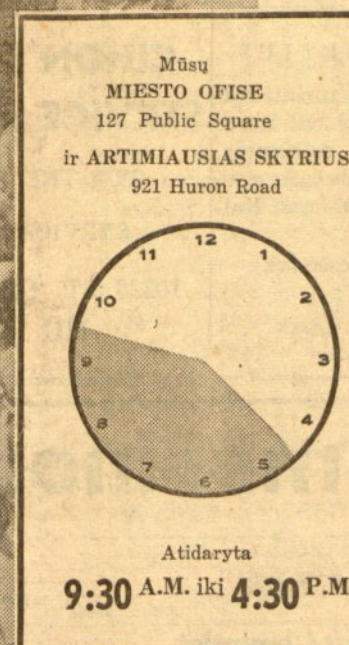
NAUJOS

PENKTADIENIO

BANKO

VALANDOS

prasideda Kovo 23 d.

Nuo Pirmadienio iki Ketvirtadienio banko valandos yra tos pačios — 9:30 A. M. iki 2:30 P. M.

Society

Society FOR SAVINGS

Society NATIONAL BANK

MEMBERS FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION